

Аудан

№ 98(506)

жұма

19 желтоқсан 2014 жыл

2010 жылдың
1 қаңтарынан
бастап шығады

ТЫНЫСЫ

ҚОҒАМДЫҚ-САЯСИ АПТАЛЫҚ ГАЗЕТ

ЖЕРЛЕСТЕРІ БИБІГҮЛ ТӨЛЕГЕНОВАҒА АВТОКӨЛІК КІЛТІН СЫЙҒА ТАРТТЫ

Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігі күнімен тұспа-тұс келген Бибігүл Төлегенованың туған күніне орай, ШҚО әкімі әншіге автокөлік кілтін табыстады, деп хабарлайды ШҚО Ақпараттық орталығы.

Е.Брусиловскийдің «Қыз Жібек» опералық партиясының әншісі Бибігүл Төлегенова биыл 85 жасқа толып отыр. Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігі күніне дәл келген туған күні қарсаңында Халық әртісі Шығыс Қазақстанға келді. Аймақ басшысы туған күн иесін шығысқазақстандықтардың атынан құттықтады.

Қазақ әншісі (лирикалық-колоратуралық сопрано), КСРО халық әртісі (1967), Социалистік Еңбек ері (1991), «Отан» орденінің кавалері Бибігүл Төлегенова 1929 жылы 16 желтоқсанда Семей өңірінде дүниеге келген. Өн айтуды көркем-өнерпаздар үйірмесінен бастаған. Б.Төлегенованың әншілік талантын танып, оның өнер жолына түсуіне бағыт сілтеген әрі алғаш дәріс берген Б.Төлегенованың жазушысы Г.И.Серебрякова (сол кезде Семейде тұрған). Кеңес жазушысының қолдауымен өнер жолына түскен Б.Төлегенова еңбек жолын 1946 жылы Семейдің ет комбинатында қарапайым жұмысшылықтан бастаған.

Қазақстан Республикасы Тәуелсіздігі күніне арналған мерекелік жиында жезтаңдай әншіні шығысқазақстандықтардың атынан құттықтаған Даниал Ахметов Бибігүл Төлегеноваға автокөлік кілтін табыстады.

ТӘУЕЛСІЗДІК КҮНІ ӨСКЕМЕНДЕГІ «АЗАМАТ» БАЛАБАҚШАСЫ 120 ОРЫНҒА ТОЛЫҚТЫ

Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігі күні мерекесінде Өскемен қаласындағы «Азамат» балабақшасына қосымша 120 балаға арналған 4 топ қосылды, деп хабарлайды ШҚО Ақпараттық орталығы.

385 орындық «Азамат» балабақшасы 2011 жылы ашылған болатын. Араға екі жыл салып қаладағы басты көшенің бойына балабақшаның 270 орындық 2 корпусы пайдалануға берілді. Биыл балабақша иесі өскемендіктерді тағы қуанып отыр. ҚР Тәуелсіздігі күні мерекесіне орай «Азамат» балабақшасының 2 корпусына қосымша 120 балаға арналған 4 топ қосылды. Кәсіпкер балабақшаны үлкейту үшін іргелес ғимаратты 85 млн. теңгеге сатып алған.

Балабақшадағы топтардың ашылу салтанатына қатысқан қала әкімі Темірбек Қасымжанов өскемендіктерді ҚР Тәуелсіздігі мерекесімен құттықтады. «Қаламызда мектепке дейінгі 21 мың бүлдіршін бар. Балаларды мектепке дейінгі мекемелермен қамту мақсатында барлық жағдай жасалуда. «Балапан» бағдарламасы арқасында бүгінгі күні Өскемен қаласында 3-6 жас аралығындағы балаларға арналған балабақша мәселесі толығымен шешімін тапты. Балабақшадағы баланың күлкисін естігеніміз - бақыт сыйлай білгеніміз. Елбасымыздың ұлы істерді жалғайтын ұрпағымыз аман болсын. Баршаларыңызды ұлықты мейрамдарыңызбен құттықтаймын», - деді қала әкімі Темірбек Қасымжанов

БАҚ беттерінен

МӘЖІЛІС ДЕПУТАТЫ АУДАН ХАЛҚЫМЕН ЖҮЗДЕСТІ

ҚР Президенті Н.Назарбаевтың 2014 жылғы 11 қарашадағы «Нұрлы жол - болашаққа бастар жол» атты Жолдауын халыққа түсіндіру мақсатында Парламент мәжілісінің депутаты Николай Алексеевич Кузьмин ағымдығы жылдың 12 желтоқсанында Бородулиха ауданының жұртшылығымен жүздесті. Ол ең бірінші аудандық аурухана дәрігерлермен кездесіп, Елбасының Жолдауынан туындайтын басым бағыттарды айтып, бірқатар мәселелерді қозғап өтті. Осыдан кейін аудандық мәдениет үйінде аудан тұрғындарымен кездесіп, Елбасымыздың Жолдауы Қазақстанның қоғамдық-саяси өміріндегі маңызды оқиға болып табылатынын, Қазақстан халқын «Нұрлы жол - болашаққа бастар жол» аясына жинаған Елбасы кемел келешектің, жарқын болашақтың негізін бүгіннен қалауға шақыратынын, жаңа Жолдау Қазақстанның тәуелсіздігін мәңгілік ету жолында бағдары айқын, мақсаты биік, мүддесі жоғары бағдарламалық құжат екенін, айқын болашақ жолында бірлесе қызмет етуге шақыратынын айтып өтті. Өз сөзінде ҚР Парламенті мәжілісінің депутаты Н.Кузьмин «Біз Жолдауды Ұлт көшбасшысының әлемдік дағдарысты еңсерудегі ерекше көзқарасы деп білуіміз керек. Оның үстіне келесі жылы біз

Қазақ хандығының 550 жылдығын, Ұлы Жеңістің 70 жылдығын атап өтеміз. Осынау тарихи белестер жаңа қазақстандық патриотизмді ұрпақ жадына сіңіруде айрықша рөлге ие», - деп атап өтті. Мұнан соң, ардагерлер кеңесінің төрағасы Р.Құрманбаев сөз алып, Жолдауда ұлттық құндылықтарды жаңғыртуға берілген басым бағыттар жөнінде әңгіме өрбітті. Жиын соңында аудан жастары Елбасы Жолдауын жүзеге асыруға өз үлестерін барынша қосатынын жеткізді.

Халықпен кездесу аяқталғаннан кейін мәжілісінің депутаты Н.Кузьмин аудандық «Нұр Отан» партиясының ғимаратында азаматтарды қабылдау өткізіп, жеке сұрақтарымен келген жастармен жүзбе-жүз әңгімелесті. Олардың сұрақтарына жауап берді.

Т.ҚАЛИБАЕВ

ТӘУЕЛСІЗДІК – ЕЛ БАҚЫТЫ!

Тәуелсіздік қазақ халқының, Қазақстан халқының басына біткен бақ. Бұл – еш уақытта маңызы жоғалмайтын, ғасырлардан ғасырларға ұласатын үлкен құндылық. Әрбір Қазақстан азаматы соның қадір-қасиетін білуі керек. Қазақ халқының ұзақ тарихи кеңістікте өмір сүруі, этнос ретінде, ұлт ретінде сақталуы тәуелсіздікке тікелей байланысты және ол ұлтымыздың келешегін қамтамасыз ететін құбылыс. Бұл сөз жок, ұлы ақиқат. Егер де республика Кеңес Одағының қатарында тұра берген немесе басқаша бір тарихи баламалы үрдістер болған жағдайда қазақ халқы этнос ретінде тілін, мәдениетін, ұлттық келбетін, ділін, дәстүрін сақтауы мүмкін емес еді. Ол алдағы жақын келешекте қазақты тарих аренасынан кетіруі күмәнсіз болатын. Тәуелсіздік біздің өмір сүруімізге жағдай туғызып, тарихи мүмкіндік берді. Демек, қазақ халқы қытай халқымен бірге, орыс халқымен бірге, американдық ұлтымен бірге ұзақ тарихи кеңістікте жарыса өмір сүру мүмкіндігіне

ие болды. Біз енді өзге халықтармен бәсекеге түсуге мүмкіндік алдық. Бұл – тәуелсіздіктің ерекше мәні. Біз қазір басқа ұлттармен тереземіз тең болып отырған жайымыз бар. Американдық, түрік, ағылшын, француз, неміс өзін қалай сезінсе, біз де өзімізді солай сезіне аламыз. Мысалы, әлемдегі күрд, ұйғыр сияқты халықтардың саны бізден басым болғанымен мемлекеті жок. Жалпы дүниежүзінде 2 мыңға жуық ұлыстар мен ұлттар бар. Олардың 200-ден астамында ғана мемлекет бар. Сондықтан әлемдегі тандаулы халықтардың қатарына қосылғанымыз үшін Алла тағалаға шүкіршілік жасап, мында бір алғыс айтуымыз керек.

(жалғасы 2-ші бетте)

3-БЕТ

ЖАҢА
ЖЫЛДЫ КІМ
ҚАЛАЙ ҚАРСЫ
АЛАДЫ?

4-БЕТ

ӘДІЛЕТ
ХАБАРШЫСЫ

5-БЕТ

АУЫЛДАН
ЖАҢА ЖЫЛДЫҚ
КӨҢІЛ-КҮЙ
БАЙҚАЛАДЫ

ТӘУЕЛСІЗДІК АРАЙЫ

ТӘУЕЛСІЗДІК – ЕЛ БАҚЫТЫ!

(Басы 1-ші бетте)

Биыл еліміз өз Тәуелсіздігінің 23 жылдығын бекрекемен, бірлікпен қарсы алып отыр. Осыған орай республикамыздың барлық өңірінде, әр облыс, әрбір қала, әр аудан, әр ауылда Тәуелсіздік күніне арналған іс-шаралар атқарылып, қоғамда бұл күннің маңызын әйгілеу бағытында жұмыстар атқарылды. Сондай шаралар Бородулиха ауданында да өріс алған еді. Солардың ең бастысы, ең маңыздысы – 15 желтоқсанда аудандық мәдениет үйінде өткен салтанатты жиын.

Аудандық деңгейде өткізілген бұл іс-шараға аудан басшылығынан бастап барлық мекеме, ұйым, кәсіпорын, шаруашылық ұжымдары, ауылдық округтердің өкілдері, қоғамдық ұйымдар мүшелері, мектептердің ұжымдары, зиялы қауым, БАҚ өкілдері және қарапайым жұртшылық қатысты.

Мемлекеттік маңызы бар мерекелік шара Қазақстан Республикасының Әнұранымен ашылды. Одан кейін аудан әкімі Григорий Иосифович Ақулов сөз сөйлеп, ауылдастарды, бүкіл бородулихалық жұртшылықты ел өміріндегі елеулі мерекемен құттықтап, әрбір шаңыраққа береке, ырыс пен құт, әрбір азаматқа мықты денсаулық пен мол табыс тіледі.

«Қазақстан тәуелсіздік жылдарында мемлекет құрудың, ұлт бірлігін нығайтудың, нарықтық экономика құрудың жемісті жылдарын басынан өткерді. Бізде ұлттық төл мерекелер пайда болды. Біз оларды ел болып ауқымды түрде тойлап келеміз.

Осыдан 23 жыл бұрын, 1991 жылы Қазақстан Республикасының Жоғары Кеңесі «Қазақстан Республикасының мемлекеттік тәуелсіздігі туралы» Конституциялық Заң қабылдады. Сол кезден бастап біздің еліміз демократиялық және құқықтық мемлекет мәртебесін алды.

Тарихи тұрғыдан алғанда 23 жыл деген – қас қағым сәт. Алайда қайта жаңарудың қажырлы жолынан өткен біздің ел үшін бұл уақыт ғасырға пара-пар. Мемлекет басшысы еліміздегі қоғамдық келісім мен тұрақтылыққа одан әрі нығайта отырып, халықтың жоғары сеніміне ие болып, Қазақстанды экономикалық және саяси жаңғырудың ауыр жылдарынан абыроймен алып өтті», - дей келіп Григорий Иосифович: «Бүгінгі күні Қазақстан өркениетті әлемнің ажырамас бөлігіне айналды. Біздің еліміз өңірлік және әлемдік тұрақтылықты қамтамасыз етуде маңызды рөл атқарады», - деп, Қазақстанның әлемдік қауымдастықтағы рөлін жоғары бағалап өтті.

Аудан әкімінің құттықтауынан кейін ауданның әлеуметтік-қоғамдық, саяси өміріне белсене араласып, өз қызметінде жоғары көрсеткіштерге қол жеткізіп жүрген бірқатар адамдарға алғыс хаттар табысталды. Аудан басшысының қолынан алғыс хат алған жиыны 30 адамның ішінде әр түрлі саланың өкілдері болды. Мемлекеттік істің тасын өрге домалатып жүрген мемлекеттік қызметшілер бастаған марапатталушылар легін шаруа қожалықтарының басшылары, дәрігерлер, педагогтар, қоғамдық ұйым өкілдері, механизаторлар және қатардағы қарапайым жұмысшылар жалғады. Әсіресе, еңбектің кара қазанын қайнатып жүрген қарапайым жұмысшылар сахнаға көтерілгенде қол соқпаған жан қалмады. Олар: «Дайснер» шаруа қожалығының механизаторы А.Нусе, аудандық коммуналдық шаруашылық кәсіпорнының слесарі С.Құрманбаев, «Лазарев и Ко» ЖШС механизаторы А.Донов, Орловка кен орнының токары А.Шклярчук, аудан әкімі аппаратының қарапайым жұмысшысы К.Рахимов, аудан әкімінің хатшысы Ф.Саякина. Бұл адамдармен қатар білім, өнер, спорт және денсаулық сақтау саласында жемісті еңбек етіп келе жатқан адамдардың да аттары аталды. Атап айтсақ, Камышенка фельдшерлік-акушерлік бекетінің мейірбикесі Г.Жолдобалинова, Комаров орта мектебінің тарих мұғалімі И.Бузина, Жезкент кенттік ауруханасының терапевті М.Кенжина, БЖСМ-нің дзюдо бойынша бапкері А.Сүлейменов, Камышенка орта мектебінің бастауыш сынып мұғалімі Н.Валеева, Комаров орта мектебінің денешынықтыру мұғалімі О.Ершова, Комаров орта мектебінің қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімі М.Азғанхан, Шығармашылық үйдің директоры Л.Оразғалиева, шығармашылық үйдің хореографы Р.Хабулинова, «Айналайын» фестивалінің жеңімпазы Ж.Ғазизов, аудандық орталық аурухананың хирургі С.Беззубенко сияқты жандар құрметке ие болды. Сонымен қатар мемлекеттік қызметшілер де, бірқатар шаруа қожалықтарының басшылары да, қоғамдық ұйымдардың басшылары да сахнаға көтеріліп, ел алдында марапат алды.

Біздің ауданымызда кәсіпкерлікті ынталандыру мақсатында алты жыл қатарынан «Үздік кәсіпкер» байқауы өткізіліп келеді. Бұл аудандық көлемде дәстүрге айналған айналған ізгі іс-шара боп отыр. Тәуелсіздік күніне арналған осы салтанатты жиында аталған байқаудың биылғы жылғы жеңімпаздары аталып, оларға да аудан әкімі өз қолымен марапаттар тапсырды. Сонымен, «Әлеуметтік жауапкершілігі бар үздік кәсіппорын» аталымы бойынша «Раушан» шаруа қожалығының басшысы Т.Оразбаев жеңімпаз атанды. «Үздік кәсіпкер-фермер» аталымы «Е.Зәйітенов» шаруа қожалығының басшысы Е.Зәйітеновқа бұйырды. «Үздік әйел кәсіпкер» аталымы бойынша «Базис Вита» ЖШС директоры Ш.Бихожжаева марапатталды. «Жылдың үздік кәсіпкері» аталымын Ю.Лазоренко жеңіп алды.

Тәуелсіздік күніне арналған іс-шараның салтанатты бөлімі

аякталған соң, аудандық мәдениет үйі, шығармашылық үйі, қазақ және орыс мектептері ұжымдары бірлесіп әзірлеген мерекелік концерт өтті.

Біздің ата-бабамыз тәуелсіздік үшін сан ғасырлар бойы күрес жүргізіп келді. Өткен ғасырдың ішінде ғана тәуелсіздік үшін 423 көтеріліс болыпты. Оның ең соңғысы – Алматы қаласында басталып, бүкіл Қазақстанды қамти жаздаған тоталитарлық жүйеге қарсы бағытталған 1986 жылғы Желтоқсан көтерілісі. Бұл көтерілістер ұлттық құндылықтарымызды қорғау үшін жасалды. Осының бәрі шын мәнінде қазақты саяси жағынан, психологиялық жағынан тәуелсіз мемлекет болуға дайын етті. Сондықтан тәуелсіздікті бүкіл халық жақтап, саяси элита көтеріп әкетті.

1986 жылғы Желтоқсан көтерілісінің әртүрлі себептері болғаны баршаға мәлім. Біріншіден, Кеңес үкіметі сол кезде жариялылық пен демократияландыру саясатын жүргізе бастады. М.Горбачев бүкіл халықтың шын мәніндегі саяси санасын ашты. Кеңес Одағының құлауына М.Горбачевтің үлкен әсері бар. Халықтың саяси мәдениеті көтеріліп, тарихты қайтадан қарады. Жариялылық пен қайта құру кезеңінде халықтың қырылғаны, аштыққа ұшырағандығы, оған қарсы геноцид саясаты жүргізілгендігін әрбір қазақ ұғына бастады. Қазақстанның астанасы - Алматыда сол кезде тұрғындардың 80 пайыздан астамы басқа ұлт өкілдері болды. Бұл қазақтың наразылығын тудырды. 80-ші жылдардың басында Кеңес Одағының ұлттық республикалардың басшыларын орыстан қоямыз, оларды бір-біріне жақындастырамыз деген саясатының нығаяуы халық қарсылығын тудырды. Дінмұхмет Қонаев ұлттық интеллигенцияны, ұлттық мүдделерді қорғаудың Кеңес одағы жағдайындағы моделін жасады. Ол кезде ұлт саясатында екі ағым болды. Біріншісі - ұлттардың гүлденуі, екіншісі - олардың өзара жақындасуы. Қонаевтың жақтастары гүлдену жағына көп көңіл бөлді. Сол кезде мәдениет пен өнер қарыштап дамып, мерзімді басылымдардың таралымы көбейді. Бұл ұлттың санасын көтерді. Илияс Есенберлиннің "Көшпенділер"-і, Олжас Сүлейменовтің "Азия"-сы шықты. Орталық комитет пленумында Д.Қонаевты орнынан алып тастау жастардың қарсылығын тудырды. Ол көтеріліске себеп қана болды. Орталықтың шеттен адам әкелуі қазақтың намысына тиді. Оны ұлттық намысты қорлау ретінде қабылдады. Желтоқсан көтерілісі кезінде бұған өз наразылығын білдіру үшін алаңға алғашқы күні – 400, екінші күні – 15 мың, үшінші күні 45 мың адам жиналды. Олардың 55 пайызы – жұмыссыз жастар, 40 пайызы – студентер, 5 пайыздығы жоғары мектеп оқушылары мен зиялы қауым өкілдері болды.

Сол кезде біздің ұлттың зиялы қауымы да бұғып қалған жоқ. Басым көпшілігі жастар жағында болды. Бірақ тікелей көшеге шығып жастармен бірге олар көтеріліске қатыса алмады. Бұған бірнеше себеп болды. Біріншіден, біздің зиялы қауым тоталитарлық жүйе кезінде соққы жеп, әбден қорқып қалған. Өйткені кеңестік репрессия негізінен қазақтың зиялы қауым өкілдеріне бағытталды. Сондықтан олар ең алдымен зиялы қауымды жаныштады. Жұмыстан шығарды, соттады. Екіншіден, сол кезде зиялы қауым өкілдерінің басым бөлігі коммунистер болды. Осы арада мына жәйтке назар аударма кеткім келіп отыр. 1930 жылға дейін жоғары оқу орындары мен техникум бітірген 75 мың қазақ интеллигенциясы болған. Оның 74 мыңы қуғын-сүргінге ұшырап, 70 мыңы атылды. Сол себепті олардың бойына сіңіп қалған үрей мен қорқыныш сақталып қалды. Зиялы қауым өкілдерінің әлі күнге дейін биліктен, саясаттан қорқатыны осыдан.

Қазіргі таңда елімізде болған ұлт-азаттық көтерілістеріне өз деңгейінде баға берілді. Мәселен, Желтоқсанға оқиға емес көтеріліс деген баға берілді. Бұны билік мойындамаса да, зиялы қауым қазір Желтоқсанды көтеріліс дейді. Өйткені оған қатысқан бейбіт халыққа қарсы қару қолданылды. Бірталай адам көз жұмып, ресми түрде 1200 адам сотталды. Желтоқсан көтерілісінің әлемдік тарихқа ықпалы болмағанымен, Кеңес Одағының ыдырауына үлкен әсер етті. Кеңес Одағының күйреуі арқылы әлемдік тәртіптердің өзгеруіне түрткі болды. Сондықтан оған ұлттық қозғалыстардың жандануына ықпал еткен көтеріліс деген баға берілді.

Бүгінгі таңда қай ауылға барсаң да, қай адаммен сөйлессең де, тәуелсіздік басқа халықтармен тереземізді тең еткенін айтады. Біз басқалармен құқық жағынан, әлемдік мәртебе жағынан теңестік. Біріккен Ұлттар Ұйымының мүшесі ретінде теңестік. Оның бәрін қарапайым халық сезінеді. Бірақ, әрине, кемшіліктер де жеткілікті. Бұл ең алдымен тәуелсіздіктің экономикалық жетістіктерінің халыққа қызмет ете алмауы. Шикізат көздері әлі күнге шетелдік компанияларға жалға беріліп, оның Қазақстан халқына қызмет етуі кемшін жатыр. Сондай-ақ қазақ тілінің ақпараттық кеңістікте, ғылыми кеңістікте, саяси кеңістіктегі өз орнын ала алмауы да үлкен бір мәселеге айналууда.

Дегенмен, тәуелсіз еліміздің туы күннен-күнге биіктеп, халықаралық аренадағы беделінің күн санап артып келе жатқаны көңілімізге қуаныш ұялатып, қиялымызға қанат қақтырады. Халық бүгінгіміз баянды, ертеңіміз жарқын боларына кәміл сенеді. Тек қолға қонған бақыт құсын үркітіп алмай, жұмыла кірісіп, кеңесіп шеше білсек, болашақтың таңы жарқын болары сөзсіз! Ендеше,

бүгінгі «қой үстіне бозторғай жұмыртқалаған» заманда Тәуелсіздігімізге тәу етіп, желтоқсан құрбандарының ерлік істерін жадымызда ұстап, ата-бабамыз көзінің қарашығындай сақтап, ұрпағына аманат етіп қалдырған кең байтақ қасиетті мекенді қорғап, ұлттық құндылықтарымызды қанаттыға қақтырмай, тұмсықтыға шоқыттырмай, аялап, қастерлей білу – біздің басты перзенттік парызымыз екенін ұмытпайық. Еліміз өркендеп, Орта Азия Барысына айналар күн де алыс емес екеніне сенейік, ағайын!

А.ТЛЕУҒАЗИН

ҚОҒАМ КЕЛЫЕТІ

ЖАҢА ЖЫЛДЫ КІМ
ҚАЛАЙ ҚАРСЫ АЛАДЫ?

Әлем халқы Жаңа жылды салтанатты жағдайда мерекелеп, оған айрықша мән берген. Олардың жылды қарсы алу дәстүрі де бір-біріне ұқсамайды. Мәселен, Болгарияда Жаңа жылдың алғашқы сәтінде жарықтар сөндіріледі, себебі, жылдың алғашқы минуты сүйісу уақыты болып саналады. Ал Жапонияда Жаңа жылды қарсы алу сәтінде қоңырау 108 рет соғылады.

Жаңа жылды Панамада қарсы алған жанның тосыннан қорқып қалуы әбден мүмкін. Өйткені, мұнда мереке өрт сөндіргіш мұнарадағы зор қоңыраудың құлақ тұндырарлық аңы даусымен басталады.

Жаңа жыл Үндістанның әр ауданында, әр уақытта (қыркүйек пен

наурызға дейін) тойланады. Үй иесі әйелдің міндеті – үйін өз қолымен жасалған түрлі әдемі заттармен безендіру. Жаңа жыл мерекесінде көлемі үлкен, түрлі түске боялған баттырауық ұшырылып, садақпен атылады. Ең мергені садаққа жанып тұрған от салып атады, баттырауық тұтанған кезде той басталады. Тойда би биленіп, өлең айтылады, әр түрлі спорттық ойындар көрсетіледі.

Венгрияда Жаңа жыл Рождество мерекесімен тұспа-тұс келеді. Венгрлер – өте ырымшыл халық. Мысалы, үйге бірінші болып әйел кірсе, бақытсыздық әкеледі деп сенеді. Сондықтан олар қонаққа ұл баланы бірінші жібереді. Жаңа жылға бір секунд қалғанда ысқыру керек. Яғни, осы арқылы жын-шайтандарды қуады.

Италияда Жаңа жыл мейрамы 6 қаңтар күні басталады. Олардың сенімі бойынша бұл түні сытырғыш мінген мейірбан пері Бефана ұшып келеді. Ол өзінің кішкентай алтын кілттерімен есіктерді ашып, балалар бөлмесіндегі әдейі ілінген шұлықтарды сыйлықпен толтыратын болған. Ал нашар оқитын балаларға күлдің шөкімін не ұсақ көмір тастап кетеді екен.

Шотландияда Жаңа жыл мерекесін «Хогмани» деп атайды. Олар келесі жылдың сәтті-сәтсіз боларын мереке күні үйлеріне алғаш енген адамға қарап болжаған. Халықтың ұғымы бойынша үйге сыйлық алып келген қара шапты еркек үлкен сәттілік әкеледі. Бұл дәстүр «ферст футинг» деп аталады.

Колумбиядағы жаңажылдық карнавалдың басты кейіпкері – Ескі жыл. Ол топтың ішінде биік ағаш аяқпен қыдырып жүреді және балаларға қызықты оқиғалар айтып береді. Елде Аяз атаны Папа Паскуале деп атайды.

Вьетнамда ең көңілді мереке «Тет» деп аталады. Олардың күнтізбесі бойынша Жаңа жыл 21 қаңтар мен 19 ақпан аралығында атап өтіледі. Нақты мереке күні жыл сайын өзгереді. Вьетнамдықтар әр үйде бір құдай тұрады деп сенеді. Жаңа жылда ол аспанға ұшып, жақсы адамдардың тілегін орындайды. Мұнда шабдалы бұтақтары Жаңа жыл символы саналады, ол әр үйде болуы тиіс, адамдар бір-біріне шабдалы ағашының бүршік жарған бұтақтарын сыйға тартады. Балалар болса қолдан жасалған шартыдақтарымен атысу үшін түннің дәл ортасын тағатсыздана күтеді. Француз Аяз атасы Пер Ноэль Жаңа жыл түнінде балалардың аяқ киімдеріне түрлі сыйлықтар қалдырады. Кімге боб түріндегі жаңажылдық пісірілген бәліш тисе, «Боб королі» титулын иеленеді және Жаңа жыл түні оның бұйрықтарына барлығы бағынады. Бұл күні шыршаның түбіне ағаш не саздан жасалған түрлі ойыншықтар қойылады.

Финляндияда Жаңа жыл 25 желтоқсанда тойланады. Бұл күні Аяз ата Лапландиядан ұзақ жол жүріп келіп, үй алдына үлкен кәрзеңкеге салынған сыйлық қалдырады. Сондай-ақ, бұл түні финдіктер өз тағдырларын білу үшін бал ашады. Балауызды балқытып, суға құяды да одан болашақтары жайлы мәлімет алуға тырысады.

Германия немістері Санта Клаусты есекпен келеді деп ойлайды. Бұл елде балалар ұйықтар алдында оның сыйлығына арнап тәрелке қояды да, өз кебістеріне есекке арнап шөп салады.

Кубада Жаңа жыл «Патишалар мерекесі» деп аталады. Яғни, мерекеді ұйымдастыратын шаралардың барлығы балаларға арналады. Бұл күні балдырғандар сиқыршы патишалар Бальтасар мен Гаспар және Мельчордан сыйлық күтеді. Олар алдын ала өздерінің армандары туралы хат жазады. Ал сиқыршы патишалар осы тілектерді орындайды деп сенеді. Сондай-ақ, бұл күні кубалықтар болашақ жарқын болсын деген ниетпен үйлеріндегі барлық ыдысты суға толтырады. Саят 12-ні соққанда 12 жүзім жейді. Эфиопиялықтар Жаңа жылды қыркүйектің 10-11-де қарсы алады. Олар Жаңа жылда кілең ақ киім киіп, ерте тұрып, шіркеуге барады. Ондағы салтанат үш сағатқа созылады. Бұдан кейін самырсын ағашының көлеңкесінде мол дастарқан жасап, бала-шағаларымен түгел жиналады. Балалар Жаңа жылға арнап салған суреттерін ата-аналарына сыйға тартады және үй ортасына жіп керіп, соған іліп қояды.

Бирмада Жаңа жыл 12-17 сәуір аралығында тойланады. Мерекенің тойланатын күнін Мәдениет министрлігі белгілейді, ол үш күнге созылады. Елде аптап ыстық болғандықтан, халық бір-бірін су шашу арқылы құттықтайды.

Дайындаған: “Аудан тынысы” ұжымы

БОРОДУЛИХА АУДАНЫНДАҒЫ АЗАМАТТАРҒА ҚОСЫМША
ӘЛЕУМЕТТІК КӨМЕК КӨРСЕТУ ТУРАЛЫ

Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 23 қаңтар № 148 6 бап 2-3 тармағы "Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы" Заңына, Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2013 жылғы 21 мамырдағы "Әлеуметтік көмек көрсетудің, оның мөлшерлерін белгілеудің және мұқтаж азаматтардың жекелеген санаттарының тізбесін айқындаудың үлгілік қағидаларын бекіту туралы" № 504 қаулысына сәйкес және «Әлеуметтік көмек көрсетудің, оның мөлшерлерін белгілеудің және мұқтаж азаматтардың жекелеген санаттарының тізбесін айқындаудың тәртібін бекіту ережесі» туралы Бородулиха ауданында ағымдағы жылдың 27 наурызында шешім қабылданды.

Өмірде қиын жағдайға душар жеке санаттағы мұқтаж азаматтарға жергілікті атқарушы органмен ұсынылатын заттай және ақшалай формадағы көмек әлеуметтік көмек арқылы анықталады, сондай-ақ мереке күндерге және естелік күнтізбеге. Әлеуметтік көмек жылына бір рет ұсынылады.

Ауданда әлеуметтік көмек алушылар санатының тізбесі бекітілді:

- 1) жетім балалар және ата-аналарының қамқорлығынсыз қалған балалар;
- 2) қадағалаусыз қалған, оның ішінде девианттық мінез-құлықты кәмелетке толмағандар;
- 3) туғаннан үш жасқа дейінгі бастапқы психофизикалық дамуы мүмкіндіктері шектелген балалар;
- 4) дене және (немесе) ақыл-ой мүмкіндіктерімен байланысты организм функцияларының тұрақты бұзылуы бар адамдар;
- 5) әлеуметтік мәні бар аурулары және айналасындағыларға қауіп төндіретін аурулары бар адамдар;
- 6) жасының егде тартуына байланысты, ауруы және (немесе) мүгедектігі салдарынан өзіне-өзі күтім жасай алмайтын адамдар;
- 7) әлеуметтік бейімсіздікке және әлеуметтік депривацияға әкеп соқтырған қатыгездікке ұшыраған адамдар;
- 8) баспанасыздар (белгілі бір тұрғылықты жері жоқ адамдар);
- 9) бас бостандығынан айыру орындарынан босап шыққан адамдар;
- 10) қылмыстық-атқару инспекциясы пробация қызметінің есебінде тұрған адамдар;
- 11) табиғи зілзаланың немесе өрттің салдарынан зиян алған адамдар;
- 12) белгіленген шектен аспайтын өтініш жасалған тоқсанның алдындағы тоқсанда жан басына шаққандағы орташа табысы бар адамдар (отбасылар).

Жан басына шаққандағы орташа табыстың шегі ең төмен күнкөріс деңгейінің екі еселік мөлшерінде белгіленген.

Өмірлік қиын жағдай туындаған кезде әлеуметтік көмек алу үшін өтініш беруші өзінің немесе отбасының атынан жергілікті атқарушы органға мынадай құжаттарды қосымшасымен ұсынады:

- 1) жеке басын куәландыратын құжатты;
- 2) тұрақты тұрғылықты жері бойынша тіркелгенін растайтын құжатты;
- 3) Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2013 жылғы 21 мамырдағы № 504 қаулысымен бекітілген «Әлеуметтік көмек көрсетудің, мөлшерлерін белгілеудің және мұқтаж азаматтардың жекелеген санаттарының тізбесін айқындаудың үлгілік қағидаларына» 1 қосымшаға сәйкес адамның (отбасының) құрамы туралы мәліметтерді;
- 4) адамның (отбасы мүшелерінің) табыстары туралы мәліметтерді;
- 5) өмірлік қиын жағдайдың туындағанын растайтын актіні және/немесе құжатты.

Құжаттар салыстырып тексеру үшін түпнұсқаларда және көшірмелерде ұсынылады, содан кейін құжаттардың

түпнұсқалары өтініш берушіге қайтарылады.

Әлеуметтік көмек көрсетудің мөлшерін әр түрлі жеке жағдайда арнаулы комиссия анықтайды және оны әлеуметтік көмек көрсету қажеттілігі туралы тұжырымда көрсетеді.

Белгіленген негіздемелердің біреуі бойынша әлеуметтік көмек күнтізбелік бір жыл ішінде қайта көрсетілмейді.

Әлеуметтік көмек көрсетуден бас тарту мынандай жағдайларда жүзеге асырылады:

- 1) өтініш беруші ұсынған мәліметтердің дәйексіздігі анықталған;
- 2) өтініш беруші адамның (отбасының) материалдық жағдайына тексеру жүргізуден бас тартқан, жалтарған;
- 3) әлеуметтік көмек көрсету шегінде бекітілген адамның (отбасының) жан басына шаққандағы орташа табысын арттырылған жағдайда.

Атаулы күндер және мереке күндерге бір жолғы әлеуметтік көмек көрсетіледі:

- 1) Ауганыстан аумағынан әскерлерді шығару күні, басқа мемлекет аумағында жауынгерлік әрекетке қатысушылар-15 ақпан-әскериинтернационалдарды еске алу күні;
- 2) 8 наурыз-Халықаралық әйелдер күні;
- көп балалы аналарға, «Ана даңқы» орденімен «Алтын алқа» белгісімен марапатталғандарға, І және II деңгейдегі немесе «Ардақты ана» атағын кешірек алғандарға;
- «Күміс алқа» белгісімен марапатталғандарға, көп балалы аналарға;
- 4 және одан көбірек кәмелеттік жасқа толмаған балалармен бірге тұратындарға, көп балалы отбасыларға.

3) 1986-1987 жылдардағы Чернобылдық АЭС апатында зардаптарды жоюға қатысқан тұлғаларға, 26 сәуір-радиациялық құрбандарын еске алу халықаралық күні, басқа радиациялық апаттар, әскери немесе азаматтық объектілерде тағайындалған апаттар, сонымен қатар ядролық сынақтарға тікелей қатысқандарға.

- 4) 9 мамыр-Жеңіс Күні;
- Ұлы Отан соғысына қатысушыларға және мүгедектерге

- бұрынғы ССР Одағын қорғау кезінде жарақат, контузия алған, жарақат салдарынан мүгедек болып қалған әскериқызметшілерге, басқа кезеңдерде әскери қызмет міндеттерін орындау кезінде немесе ауру салдарынан, майдан шебінде болуына байланысты, сонымен қатар Ауганыстан аумағында әскери қызмет өту кезінде немесе әскери әрекеттер болған басқа мемлекеттерде;

- Ұлы Отан соғыс жылдарында қайтыс болған жауынгерлердің жесір әйелдеріне(қайтыс болғандар, іс-түссіз жоғалғандар), қайтадан некеге тұрмағандарға;
- соғыста қайтыс болған мүгедектер әйелдеріне;
- Екінші дүниежүзілік соғыс кезінде фашистермен және олардың одақтастарымен құрылған, гетто және басқа мәжбүрлеп ұстау орыны, бұрынғы концлагерь тұтқынындағы кәмелеттік жасөспірімдерге;
- Ұлы Отан соғыс жылдарында тылдағы мінсіз әскери қызмет және бұрынғы ССР Одағы үшін ерлік еңбек медалімен және орденімен марапатталған тұлғаларға;
- Ұлы Отан соғысы жылдарында 1941 жылы 21 шілдеден 1945 жылы 9 мамырға дейін кем дегенде 6 ай (қызмет өтегендер) қызмет атқарған тұлғаларға;
- Ұлы Отан соғыс жылдарында мүгедектікке теңестірілген, кепілдік және жеңілдік бойынша тұлғаларға;

Жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі

ЖАС БОКСШЫЛАРДЫҢ КЕЗЕКТІ
ЖЕҢІСІ

Ұлан ауданы Қ.Қайсенов ауылында 11 - 14 желтоқсан аралығында бокстан 2001 - 2002 жылы туылған жасөспірімдер арасында Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігіне арналған облыстық турнир өтті. Бұл жарысқа облысымыздың барлық аудандары мен қалаларының, Қарағанды облысының жас боксшылары қатысты. Бородулиха ауданының атынан БЖСМ жаттықтырушысы Сулейменов Ерболаттың шәкірттері барып қайтты.

Солардың арасында Қайратов Манат 32 келі салмақ дәрежесінде, Байжанов Нұржан 44 келі салмақ дәрежесінде турнирдің жеңімпаздары атанды.

Ал Востриков Артем 63 келі салмақ дәрежесінде ақтық кездесуде Өскемендік қарсыласына есе жіберіп, күмістен алқа тақты.

Ауданымыздың жас боксшыларына құтты болсын айта отырып, олардың алдағы жарыстарда жеңіс тұғырынан көріне беруіне тілектеспіз.

Ә.БОЗАЕВ, БЖСМ ОІМ

ӘДІЛЕТ ХАБАРШЫСЫ

Халқы заңын сыйлайтын, сотына сенетін қоғам – ең дамыған, құқықтық мәдениеті қалыптасқан қоғам.

Н.НАЗАРБАЕВ, ҚР ПРЕЗИДЕНТІ

ҚР Әкімшілік құқық бұзушылық туралы
Кодексінің жаңа ережелері

2014 жылдың 5 шілде күні мемлекет Басшысы жаңа редакциядағы Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы Кодексіне қол қойды. Жаңа Кодексті қабылдау ҚР Президентінің «Қазақстан-2050» Жолдауын жүзеге асыру болып табылады.

Кодекстің басты міндеттері ізгілендіру, яғни кіші кәсіпкерлерге көмек ретінде салынатын айыппұлдардың көлемін 50%-ға төмендету, қамаудың ең жоғары мерзімін 30 тәулікке дейін қысқарту, алкоголь мен нашакорлықпен ауыратындарға қолданылатын мәжбүрлеу шарасын алынып тастау түрінде көрінеді.

Жемқорлыққа жол бермеу және қысқартылған өндірісті қамтамасыз ету мақсатында жаңа кодексте экологиялық, салық, экономикалық және электр энегетикасы заңнамасын бұзған үшін көзделетін айыппұлдың пайызбен есептелетін белгіленген мөлшері бекітілген.

Сонымен қатар, мемлекет Басшысымен азаматтардың еңбектік құқықтарын қорғауға назар аудару қажеттілігін бірталай рет айтылған. Осы мақсатта жаңа кодекске әкімшілік құқық бұзушылықтардың жаңа түрлері енгізілген. Дәлірек айтқанда, қызметкерді 2 жыл ішінде еңбектік демалысқа жібермеу және өзге де түрдегі кемсітуге жол берген үшін, еңбек ақысын толық мөлшерде төлемеген үшін, өндірістегі жазатайым оқиғаларды тергеп-тексеруді қамтамасыз етпеу. Қазіргі кодекс уәкілетті органдарға еңбек заңнамасын бұзған үшін әкімшілік жауапкершілікті қолдануда едәуір кең шеңберін берсе, жаңа кодекс белгілі бір әкімшілік құқық бұзушылықты нақты анықтаған, яғни жұмысқа еңбек шартын жасамай тарту, еңбек ақысын төлеудегі бұзушылықтар, еңбек демалысын бермеу, күніне жұмыс істеу уақытын арттыру, жұмыста кемсітуге жол беру.

Маңызды жаңалықтардың бірі азаматтық және қылмыстық іс жүргізу кодекстері сияқты жаңа кодексте де жаңадан ашылған мән-жайлар бойынша заң күшіне енген әкімшілік құқық бұзушылық туралы қаулыларды қайта қарастыру институты енгізілген. Бұл жеке және заңды тұлғалардың неғұрлым толықтай құқықтарын жүзеге асыруына мүмкіншілік береді.

Қайта қарастырудың негіздері: құқық бұзушыға, жәбірленушіге белгілі болмаған және белгілі болуы мүмкін емес, іс үшін маңызды мән-жайлар, соттың заңды күшіне енген үкімімен анықталған, заңсыз не негізсіз қаулы шығаруға әкеп соққан куәнің көрінеу жалған айғақтары, сарапшының көрінеу жалған қорытындысы, көрінеу дұрыс емес аударма, әкімшілік құқық бұзушылық туралы хаттаманың, құжаттардың не заттай дәлелдемелердің жалғандығы, соттың заңды күшіне енген үкімімен анықталған, осы істі қарау кезінде жасалған, әкімшілік құқық бұзушылықтар туралы істер бойынша іс жүргізуге қатысушылардың, іске қатысатын басқа да тұлғалардың не олардың өкілдерінің қылмыстық әрекеттері немесе судьялардың, уәкілетті органдардың (лауазымды адамдардың) қылмыстық іс-әрекеттері, осы қаулыны шығаруға негіз болған соттың шешімін, үкімін, ұйғарымын немесе қаулысын не өзге де мемлекеттік органның (лауазымды адамның) құқықтық актісінің күшін жою, Қазақстан Республикасы Конституциялық Кеңесінің осы әкімшілік құқық бұзушылық туралы істе қолданылған заңды немесе өзге де нормативтік құқықтық актіні конституциялық емес деп тануы негіздер болып табылады. Қостанай облысы прокуратурасының баспасөз қызметі.

АЗАМАТТЫҚ ПРОЦЕСС ТҮСІНІГІ

Азаматтық процесс — бұл сот пен процеске қатысушылар арасындағы құқықтық қатынастардың күрделі жүйесі, әрқайсысы азаматтық іс жүргізу құқығының белгілі бір нормаларының негізінде пайда болады. Азаматтық іс жүргізу құқықтық қатынастарының міндетті субъектілері: бір тараптан — сот, екінші тараптан процеске қатысушылар болып есептеледі. Сонымен бірге азаматтық іс жүргізу құқықтық қатынастарының пайда болуы, өзгертілуі, тоқтатылуы іске қатысушы тұлғаның ерік білдіруіне байланысты.

Құқықтық қатынастардың пайда болуы үшін осы қатынастарға қатысушылардың құқық қабілеттілігі мен әрекет қабілеттілігін айқындайтын құқық субъектілігі болуы керек.

Азаматтық іс жүргізудің құқық қабілеттілігі — бұл іс жүргізу құқықтары мен іс жүргізу міндеттеріне ие болу қабілеттілігі. Ол азаматтар мен ұйымдардың бәрі үшін бір деңгейде танылады және азаматтардың туылған сәтінен басталып, қайтыс болған сәтінде бітеді. Ұйымдар да тіркелген сәтінен басталып, таралған сәтінде тоқтатылады.

Азаматтық іс жүргізудің әрекет қабілеттілігі — бұл өз әрекеттері арқылы өз құқықтарын жүзеге асыру және сотта міндеттерін орындау, істі жүргізуді өкіліне тапсыру, жауапкершілікті дербес алып жүру қабілеті.

Іс жүргізу әрекетқабілеттілігіне толық көлемде 18 жасқа толған азаматтар, сондай-ақ егер неке жасы белгіленген тәртіпте төмендетілсе, 18 жасқа толмай неке құрған адамдар ие болады. Сотта 14 және 18 жас аралығындағы кемелеттік жасқа толмағандардың, сондай-ақ әрекетқабілеттілігі шектеулі деп танылған азаматтардың құқықтары, бостандықтары және заңды мүдделері олардың заңды өкілдері, яғни ата-аналары, асырап алушылары немесе қорғаушылары арқылы қорғалады.

Азаматтық іс жүргізудегі құқықтық қатынаста қатысушылар және олардың құқықтары мен міндеттері

Субъектілер, яғни азаматтық іс жүргізу құқықтық қатынастарына қатысатын немесе қатыса алатын адамдар үш топқа бөлінеді.

Сот төрелігін жүзеге асыратын адамдар.

Сот процесінің ерекше қатысушысы болып табылады, себебі арнайы құрылған мемлекеттік билік органы ретінде сот төрелігін жүзеге асырады. Сотқа азаматтық процестің анық сатыларында басшылық рөл берілген. Іске қатысушы тұлғалар судьяға қарсылық білдірулері мүмкін, мұндай жағдайда судья ауыстырылып, істі басқа судья қарайды.

Сот отырысының хатшысы азаматтық істерді қарау барысында сот отырысының хаттамасын жасайды және сот отырысына төрағалық етушінің басқа да тапсырмаларын орындайды. Сот отырысының хатшысы сотқа іс бойынша шақырылған адамдардың қайсысының келгенін, келмей қалған адамдарға хабарланғандығы туралы және олардың келмей қалуының қандай себептері бар екендігін хабарлайды. Сот приста-вы — төмендегідей міндеттерді атқаратын адам: сот отырысы кезінде залдағы қоғамдық тәртіпті қадағалайды, сотқа іс жүргізу әрекеттерін орындауды жәрдемдеседі, сот ғимаратын, судьяларды және процестің басқа қатысушыларын қорғауды қамтамасыз етеді, соттың және басқа органдардың атқару құжаттарын мәжбүрлеп орындالاتын сот орындаушыларына көмек көрсетеді. Сот орындаушысы — бұл мемлекеттік қызметтегі және заңмен жүктелген соттың және басқа органдардың актілерін орындау жөніндегі міндеттерді атқаратын лауазымды тұлға.

Іске қатысушы адамдар

- тараптар; даудың нысанасына дербес талаптарын мілімдемейтін үшінші тұлғалар; прокурор; мемлекеттік органдар; процеске қатысатын жергілікті өзін-өзі басқару органдары, ұйымдар немесе жеке азаматтар; ерекше өндіріс тәртібінде сотта қаралатын істер бойынша өтініш берушілер және басқа да мүдделі адамдар.

Іске қатушы адамдар өздеріне тиесілі барлық іс жүргізу құқықтарын адал пайдалануы тиіс. Осы тұлғалар іс жүргізу құқықтарын орындамаған жағдайда заңдарда азаматтық сот ісін жүргізу туралы қарастырылған салдарлар туындайды.

Іске қатысушы барлық адамдар екі шағын топқа бөлінеді:

1) өз құқықтары мен мүдделерін қорғайтын адамдар. Оларға; үшінші тұлғалар, яғни, ерекше өндіріс істері бойынша өтініш берушілер мен мүдделі тұлғалар кіреді,

2) мемлекеттік, қоғамдық мүдделерді не жеке адамдар мүдделері мен құқықтарын қорғайтын адамдар. Олар прокурор, мемлекеттік органдар, жергілікті өзін-өзі басқару органдары, ұйымдар немесе жеке азаматтар.

Сот төрелігін жүзеге асыруға жәрдемдесетін адамдар:

Бұл топқа куәгерлер, сарапшылар, аудармашылар, мамандар, мүлкіті сақтаушылар және басқалары кіреді. Мұндай адамдарда азаматтық іске заңды мүдделілік болмайды. Олардың азаматтық процестегі рөлі қосалқы-қызметтік болып табылады, олар сотқа істің нақтылы мән-жайларын анықтауға, оны дұрыс шешуге жәрдемдеседі және нақты әрекеттерді жүзеге асыруға көмектеседі, тап осындай көмекті олар іске қатысушы басқа да адамдарға көрсетеді.

Талапкер және жауапкер

Талапкер мен жауапкер процестің тараптары болып табылады, олар құқық туралы дауларын сотта шешетін адамдар. Талапкер — өз мүддесін немесе мүддесі көзделіп талап қойылған азамат немесе заңды тұлға. Талапкердің құқықтары мен заңды мүдделері бойынша сот дауы пайда болып, ол сотпен шешіледі.

Сотқа талап-арыз қоюшы адам әрқашан талапкер бола бермейді. Азаматтық істер мемлекеттік органдар, жергілікті өзін-өзі басқару органдары, ұйымдар, азаматтар не прокурор басқа адамдардың құқықтарын, бостандықтарын және заңмен қорғалатын мүдделерін, қоғамдық немесе мемлекеттік мүдделерді қорғау үшін талап арыздарының негізінде қозғалуы мүмкін.

Жауапкер - өздеріне қуыным талабы қойылған азаматтар немесе заңды тұлғалар. Жауапкер бұл құқық жөніндегі даудың екінші тарабы, ол талап қоюшының көзқарасы бойынша оның құқығын бұзған немесе дау бойынша құқығы мен заңды мүдделеріне дауласады. Процесте тек Қазақстан Республикасының азаматтары мен заңды тұлғаларына емес, сонымен бірге Қазақстан Республикасының соттарында құқық туралы даулар қаралуға тиіс болса шетелдік құқық субъектілері де (шетелдіктер азаматтығы жоқ тұлғалар, шетелдік заңды тұлғалар), халықаралық ұйымдар) тараптар болуы мүмкін. Азаматтық процеске бірнеше тараптар мен бірнеше қатысушылар қатыса алады. Сонымен, азаматтық процесс — бұл сот пен процеске қатысушылар арасындағы құқықтық қатынастардың күрделі жүйесі, оның әрқайсысы азаматтық іс жүргізу құқығының белгілі бір нормаларының негізінде пайда болады. Азаматтық іс жүргізудегі құқықтық қатынастар - бұл азаматтық іс жүргізу құқығының нормаларымен реттелетін азаматтық істер бойынша сот төрелігін жүзеге асыру барысында сот пен процесс қатысушыларының бірінің арасында туындайтын қоғамдық қатынастар.

Жаңа Қылмыстық Кодекс және Қылмыстық іс жүргізу Кодексіндегі өзгертулер - құқықтық жүйені жаңғырту

Барлық құқықтық жүйені жаңғырту Бағдарламасы шеңберінде жаңа Қылмыстық іс жүргізу Кодексі мен Қылмыстық Кодексті әзірлеу мен қабылдау қажеттілігі ең алдымен, әлеуметтік әлсіз адамдар мен алғаш рет қылмыс жасаған адамдарға қатысты қылмыстық саясатты ырықтандыру мен ізгілендірумен, болжам бойынша кейіннен түрмедегі халық санын азайтумен байланысты. Сонымен қатар бұл ұлттық бірлік пен келісімнің, әлеуметтік тұрақтылықтың аса жоғары деңгейде қорғалуын қамтамасыз етуден туындады. Оны әзірлеуде шетелдің алдыңғы қатарлы тәжірибесі пайдаланылды.

Жаңа Қылмыстық заңда бұл бас бостандығынан айырумен байланысты емес жазаларды - айыппұлды, түзеу және қоғамдық жұмыстарды кеңінен қолдануды енгізу арқылы іске асырылады. Бітімгерлік рұқсат етілген кінәлі тұлғалар санаты кеңейді, оның ішінде ауыр әрекетті қылмыстық істер бойынша — кемелетке жасы толмағандарға, жас балалары бар жүкті әйелдерге және басқаларға.

(жалғасы 5-ші бетте)

ӘДІЛЕТ ЖАБАРШЫСЫ

Халқы заңын сыйлайтын, сотына сенетін қоғам – ең дамыған, құқықтық мәдениеті қалыптасқан қоғам.

Н. НАЗАРБАЕВ, ҚР ПРЕЗИДЕНТІ

ҚР Әкімшілік құқық бұзушылық туралы Кодексінің жаңа ережелері

(Басы 4-ші бетте)

Сондай-ақ кепілгерлікке байланысты және медиация тәртібімен жауапкершіліктен босату мүмкіндігінің нормасы енгізілді (кепіл беруші жеке тұлғаның екі есеге тең мөлшерде, ал заңды тұлғаның – қылмыстық құқық бұзушылық жасағаны үшін қарастырылған айыппұлдың ең жоғары он есе мөшерінде кепілдік енгізуінен тұрады). Іс жүргізу келісімі ұғымы енгізілді, ол жәбірленушінің келісімімен ресімделеді.

Қылмыстық құқық бұзушылық қазір қылмыс және қылмыстық теріс қылық болып бөлінеді.

Қылмыстық теріс қылық деп айыпты, қоғамға зор қауіп төндірмейтін, болмашы зиян келтірген не адамның жеке басына, ұйымға, қоғамға немесе мемлекетке зиян келтіру қатерін туғызған, оны жасағаны үшін айыппұл салу, түзеу жұмыстары, қоғамдық жұмыстарға тарту, қамауға алу түріндегі жаза көзделген әрекет (іс-әрекет не әрекетсіздік) танылады.

Барлығы жаңа Қылмыстық Кодексте 171 қылмыстық теріс қылық қарастырылған, оның 58-і әкімшілік құрамнан енгізілді, бұл ретте оны жасағаны үшін соттау көзделмеген.

Ұлттық бірлікті, әлеуметтік тұрақтылықты қорғауды күшейту Заңда ауыр қылмыс, ұйымдастырылған қылмыс, терроризм, экстремизм, қылмыстың қайталануының көрінісі, азаптау үшін жауапкершілікті қатайту арқылы жүзеге асырылады.

Қылмыстық іс жүргізу Кодексіне байланысты – құрылымы мен мазмұны бойынша ол едәуір күрделі. Өйткені қолданыстағы заңнамаға қарағанда қосымша 97 бап берілген (жаңа ҚІЖК 674 бап бар, ал қолданыстағы ҚІЖК 577 баптан тұрады).

Алайда жаңа ҚІЖК ұсынылған үлгісі қылмыстық іс жүргізуге тартылған азаматтардың құқықтары мен бостандықтарын қорғауды барынша мол және жедел қамтамасыз етуге, еліміздің Конституциясында бар әділ сот негізін сақтап қалуға мүмкіндік береді, тергеу органдарының жұмысын барынша оңайлатуға және жеделдетуге, халықаралық стандарттарға жақындастыруға жағдай жасайды.

Ол қылмыстық істер бойынша өндірістің сотқа дейінгі кезеңіне тергеу судьяларын бекіту арқылы қылмыстық іс жүргізуге толыққанды сот бақылауын енгізу жолымен жүзеге асырылады.

Бұл судьялар сотқа дейінгі процесс кезеңіндегі сот бақылауы, тергеу органының белгілі бір әрекеттерін санкциялау туралы өтініштерді (қамауға алу, кепіл,

мүлікке тыйым салу түріндегі бұлтартпау шарасы бойынша санкциялар) шешу мәселелерімен айналысады, олардың құзыретіне зардап шегушілер тарапынан, сондай-ақ айыпталушылар тарапынан тергеу органдарының іс-әрекетіне шағымдану мәселелері де жатады.

Құқық бұзушылықтардың көбі қылмыстық процестің осы кезеңінде тіркелетіндіктен, ол тергеуге дейінгі тексеру институтының артықшылығы болып табылады.

Яғни, жаңа ҚІЖК сәйкес өтініште қылмыс жасау фактісі көрсетілген болса, ол бойынша сотқа дейінгі тергеу жүргізіледі, ал оның нәтижесі бойынша қылмыстық істі тоқтату немесе мән-жайы бойынша қарастыру үшін оларды сотқа жіберу туралы шешім қабылданады.

Жаңа қылмыстық іс жүргізу кодексіндегі жаңа ережелер тергеу органдарының жұмыстарын жеңілдетуге, халықаралық стандарттарға жақындастыруға, қылмыстық іс жүргізуге тартылған азаматтардың құқықтары мен бостандықтарын қорғауға кепілдікті күшейтуге жағдай жасайды.

Сөйтіп, қылмыстық құқық бұзушылықтың түрлі санаттары үшін оларға тергеу жүргізу тәртібі де әртүрлі етіп қарастырылған (анықтау, хаттама нысаны, сотқа дейінгі тергеу, атап айтқанда, жеделдетілген).

Сондай-ақ медиативтік шартты құра отырып, зардап шегуші мен күдіктіні татуластыру тәртібін қарастыратын «Медиация туралы» Заңды қолдану бекітілген.

Қылмыстық процесті жүргізуші орган үшін залалды өтеу және зардап шегушімен татуласу туралы шарт, ҚІЖК қарастырылған жағдайларда, қылмыстық қудалауды болдырмайтын жағдай болып табылады. Сонымен қатар бұл норма міндетті сипат алып отыр.

Сотқа дейінгі тергеу барысын қадағалау қолданыстағы ҚІЖК сияқты прокуратура органына берілген.

Сонымен қатар прокуратура органы тарапынан сапалы түрде қадағалауды жүзеге асыру үшін жаңа іс жүргізу Заңында әрбір қылмыстық іс қозғалған сәттен бастап оны тергеу аяқталғанға дейін және сотта қаралғанға дейін «процессуалдық прокурорды» бекіту қарастырылған және ол ауыстырылмайды. Оны ерекше жағдайларда ғана ауыстыруға болады. Бұдан бұрын қылмыстық іс жүргізудің әрбір кезеңінде қылмыстық істі қадағалауды әр түрлі басқармалардың прокурорлары жүзеге асырған.

Жаңа Қылмыстық іс жүргізу Кодексінен (ҚІЖК) жаңашылдық ретінде қамауға алу түріндегі бұлтартпау шарасы алынды. Ол күзетпен ұстауға ауыстырылды. Бұл ретте жаңа ҚІЖК-не сәйкес сот күзетпен ұстау түріндегі бұлтартпау шарасын таңдағанда, кепіл мөлшерін

белгілеуге міндетті, оны енгізгенде күдіктіге қатысты бұлтартпау шарасы өзгеруі мүмкін.

Қамау жазалау түрі ретінде қылмыстық теріс қылық жасағаны үшін қолданылады. Сонымен қатар бұлтартпау шарасы қазіргі уақытта күдікті адамдарға қатысты таңдалады, ал оған қатысты айыптау акті жасалғанда ғана адам айыпталушы болып танылады.

Қылмыстық істі тергеу нәтижелері бойынша енді көлемді айыптау қорытындысының орнына айыптау акті толтырылады (тергеудің хаттамалық түрін алмағанда және кінәні мойындау туралы іс жүргізу келісімі кезінде).

Дамыған елдердің алдыңғы қатарлы тәжірибесі қолданылып, іс жүргізу келісімі ұғымы енгізілді – қылмыстық процестің кез келген сатысында прокурорлар мен күдіктінің, айыпталушының немесе сотталушының немесе сотталғанның арасында Қылмыстық іс жүргізу Кодексінде көзделген тәртіпте және негіздер бойынша жасалатын келісім, жасалған іс жүргізу келісімі шеңберіндегі қылмыстық істерді тергеу мынадай:

1) кінәні мойындау туралы мәміле нысанында – кішігірім, орташа ауырлықтағы не ауыр қылмыстар бойынша – күдіктінің, айыпталушының сезіктенумен (айыптаумен) келісуі жағдайында;

2) ынтымақтастық туралы келісім нысанында – қылмыстық топ жасаған қылмыстарды, өзге де адамдар жасаған аса ауыр қылмыстарды, сондай-ақ экстремистік және террористік қылмыстарды ашуға және тергеуге ықпал ету кезінде барлық санаттағы қылмыстар бойынша жүргізіледі.

Егер кінәні мойындау туралы мәміле нысанындағы іс жүргізу келісімі қылмыстық процестің сотқа дейінгі сатысында орын алса, қылмыстық іс материалдары айыптау акті жасалмастан, сотқа қолданады да, келісімдік өндіріс тәртібімен қаралады. Ынтымақтастық туралы келісім соттың қылмыстық істі қарау тәртібіне әсер етпейді, ал оның салдары өзге тұлғалар сотталғаннан кейін ғана қолданылады және осы келісімді жасаған адамға қатысты сотпен тағайындалған жазаның азаюына әсер етеді.

Сонымен қатар жаңа ҚІЖК ережелері сотқа дейінгі тергеу өндірісі басталуын реттеуді, анықтау мен тергеу органдары қызметінде жария емес тергеу амалдарын қолдануды, сондай-ақ тергеуге дейінгі тексерулер жүргізуді реттейтін нормаларды алып тастауды қарастырады.

А. МАДИЕВА,

Бородулиха аудандық сотының бас маманы

ДАУ МҰРАТЫ – БІТІМГЕРШІЛІК

Дау туындаған кезде екі тарап көп жағдайда жаға жыртысып, бірін-бірі естімей жатады. Сондай уақытта бірден сотқа жүгінбей, үшінші тараптың көмегімен істің тігісін жатқызуға бітімгерлердің көмегі аса қажет. Алайда, медиацияның сотқа қарағанда бірқатар артықшылықтары бар екенін бірі білсе, бірі біле бермейді. Ең бастысы, адамдардың уақыты, қаржысы үнемделеді және жүйкесі тозбайды. Сотқа жүгінген адамның жүйкесі жұқаратыны ешкімге де жасырын емес. Әрі медиация үдерісі сот сияқты ашық емес, құпия түрде жүргізіледі. Сот отырысы тараптардың бірінің еркінен тыс өткізілуі мүмкін, ал бітімгершілік тек ерікті түрде басталады. Сотта судья тағайындалса, бітімгер тараптың қалауымен таңдалады. Сот шешімді заңға сәйкес қабылдаса, бітімгершілік барысында шешім тараптардың мүддесін ескере отырып, бірақ заң аясында қабылданады. Сот барысы тым ұзаққа созылып кетуі мүмкін, ал медиация жедел және бейресми түрде өтеді. Ең маңыздысы, сотта екі жақ сайысса, бұл жерде тараптар ынтымақтаса әрекет етеді де, көп жағдайда ортақ шешімге келіп жатады. Бітімгер шешім қабылдамайды. Ол тараптардың көңілінен шығатын шешімге әкелетін максаттар мен мүмкіндіктерді айқындайды. Егер бітімгер тараптардың бірін қолдайтыны анықталса, іс тоқтатылады. Кей жағдайда тараптар дауды шешкісі келеді, алайда қарсыласын көргісі келмейді. Сол кезде бітімгер екі арада жүріп, бірінің пікірін бұлтартпастан екіншісіне жеткізіп отыратын кездер де болады. Осындай келіссөздердің нәтижесінде тараптар кездесуге келісімдерін береді. Тағы да ескеретін жайт, медиацияда тараптар қорғаушыларымен бірге келуге құқылы. Алайда, қорғаушыға келіссөз барысына килігуге рұқсат берілмейді. Құқықтық кеңес қажет болғанда ғана үзіліс жарияланып, қорғаушымен сөйлесуге болады. Өйткені, медиатор заң бойынша құқықтық кеңес бере алмайды.

Бородулиха аудандық сотының баспасөз қызметі

ТІЛ БАЙЛЫҒЫ - ӘРБІР ЕЛДІҢ ҰЛТТЫҚ МАҚТАНЫШЫ

Туған елім – тірлігімнің айғағы,

Тілім барда айтылар сыр ойдағы,

Өссе тілім, менде бірге өсемін,

Өшше тілім, мен де бірге өшемін! – деп, акын Әбілді

Тәжібаев ағамыз жырлағандай тіл қай елде болса да кастерлі, күдіретті. Ол достықтың кілті, ынтымақтастықтың бастауы, ырыс – берекенің алды, ұлттың әрі жаны, әрі ары. Тіл жай сөз емес, өмірдің талай сынынан өткен, өскелең талаптарға сәйкес өрістей түскен толыққанды ақиқат десек, жаңыла қоймаспыз.

Тіліз қоғамның қандай түрі болса да өмір сүре алмақшы емес, ол тілдің өзі қоғам бар жерде ғана пайда болып, өмір сүреді. Демек, қоғамнан тыс, бөлек тіл жоқ. Тіл – қоғамның жемісі.

"Тіл туралы" заңдағы "Қазақстан халқын топтастырудың аса маңызды факторы болып табылатын мемлекеттік тілді меңгеру – Қазақстан Республикасының әрбір адамзатының парызы" – деген. Әрине ұлттың ең бірінші, ең қасиетті сипаты – оның ана тілі. Ұлт анасы тіл болып есептеледі. Сонымен бірге ұлттың өмір сүруінің бірінші шарты. Конституциямыздың жетінші бабының бірінші тармағында Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік тіл – қазақ тілі деп анық жазған. Ата Заңымыздан туындаған "Тіл туралы" Қазақстан Республикасының заңында да осы жағдай берік қамтылған. Біздің азаматтық парызымыз – тіл заңындағы талаптарда жүйелі түрде жүзеге асыру. Ол тілдерді қолдану мен дамытудың 2001-2010 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламаларынан да көрініс тапты.

"Тіл – біздің тұтастығымыз", "Тіл тағдыры – ел тағдыры" деп те айтып жүрміз. Сондықтан әр адам өз ана тілін көзінің қарашығындай қорғауға, оның орынсыз шұбарлануының қандайына болса да қарсы тұруға тиіс.

Туған тілдің абыройын асқатқату – әрбір адамзаттың абзал борышы. Біздің барша ұлттық келбетіміз бен болмысымызды, салт - санамыз бен дініміз осы ұлттық мәдениет пен тілімізде жатыр. Тәуелсіз елдің елдің елдігі жас ұрпағын парасатты да білімді, іскер де қабілетті, отансүйгіш те ұлтжанды тұлға етіп қалыптастыруда мемлекеттік тілдің атқаратын қызметі орасан зор. Егеменді ел болып, ес жиып, етек жия бастаған бұл күндері осындай ойға қонбайтын, солақай сорақыларды көбен көріп, қолмен ұстай отырып қазақ тілі мәселесі жөнінде толғанбай тұра алмаймыз.

Тіл – таусылмайтын байлық. Қанша тіл білсең, өзгеден сонша кез биіксің. Дегенмен, алдымен туған еліңнің мемлекеттік тілін білуге міндеттісің.

Қазақ тілі - өте бай тіл. Ол шаруашылықтың бар саласын өркендете түсуге себепші күш, халқымыздың мәдени дәрежесін көтере беруші перменді құрал, жұртшылықты жаппай отаншылдық рухта тәрбиелеудің құралы, қуатты қаруы. Амал не, осындай әдемі туған тіліміз бола тұра өзге тілде сөйлейтіндер де көп болды. Тіпті туған тілден безетін сорақыларды да көргеніміз бар. Төл тілде сөйлеуден безу ақ сүт беріп, асыраған анадан ұмытумен бердей. Осы кезде Паустовскийдің: "Туған тіліне жаны ашымаған адам – жәндік," – деп, ашына айтқаны ойға келеді. Ана тілін ұмытқан адам өз халықының өткенінен де болашағынан да қол үзеді. Ана тілі – ар өлшемі. Олай болса, тілді шұбарлау – арды шұбарлау, көңіл тұнығын лайлау. Ұлттың мәдениеттің гүлденуі мен адамдардың тарихи қалыптасқан тұрақты қауымдастығы ретінде ұлттың өзінің болашағы ана тілдің дамуына, оның қоғамдық қызметінің кеңеюімен тығыз байланысты. Сондықтан туған тілге деген сүйіспеншілік бала кезеңнен басталуы тиіс. Айналады танып білу, туған тілінді білуден басталады.

А. МАДИЕВА,

Бородулиха аудандық сотының бас маманы

ҚАЗАҚСТАН ДҮЙСЕНБІ, 22 ЖЕЛТОҚСАН

7:00«ТАҢШОЛПАН». 10:00«Дауа». (с субтитрами) 10:35«Арнайы репортаж» 10:55«Айтуға оңай...» 11:40«Сұлтан Бейбарыс». Телехикая. 30- соңғы бөлім (с субтитрами) 12:30ЖАҢАЛЫҚТАР 12:45«Апта. Kz» 13:50«Ақсауыт». Әскери-патриоттық бағдарлама 14:25«Майя». Мультхикая. 51-52 бөлімдері 14:50«ДЖУНГЛИ КІТАБЫ». САФАРИ. Мультхикая. 15-бөлім 15:05«ӘЙЕЛ БАҚЫТЫ». Ток-шоу. Тікелей эфир 16:10«Келін». Телехикая. 1192-1193-бөлімдері (с субтитрами) 17:00«Менің Қазақстаным» 17:30ЖАҢАЛЫҚТАР 17:50«ӨЗЕКЖАРДЫ» 18:05«Шын жүректен!». Реалити шоу 18:50«ЗАҢ ЖӨНЕ БІЗ». Тікелей эфир 19:30«Арман асуы». Телехикая. 1-бөлім (с субтитрами) 20:30ЖАҢАЛЫҚТАР 21:05«АЙТУҒА ОҢАЙ...» 22:00ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЖАҢА ИНДУСТРИЯЛАНДЫРУ БАҒДАРЛАМАСЫ. 2014 ЖЫЛ ЖӨНЕ БІРІНШІ БЕСЖЫЛДЫҚТЫҢ ҚОРЫТЫНДЫЛАРЫ. Арнайы хабар 23:30«ТҮНГІ СТУДИЯДА НҮРЛАН ҚОЯНБАЕВ» 0:00ЖАҢАЛЫҚТАР 0:35«Өзекжарды» 0:50«Көкпар» Ұлттық ойын 1:30«Дауа». (с субтитрами) 2:00«Түнгі студияда Нұрлан Қоянбаев» 2:30ЖАҢАЛЫҚТАР

СЕЙСЕНБІ, 23 ЖЕЛТОҚСАН
7:00«ТАҢШОЛПАН». 10:00«Қара шаңырақ». Телехикая. 62-бөлім (с субтитрами) 10:55«Айтуға оңай...» 11:40«Арман асуы». Телехикая. 1-бөлім (с субтитрами) 12:30ЖАҢАЛЫҚТАР 12:45«SPORT.KZ» 13:10«Алан» ток-шоуы 14:00«Сыр-сұхбат» 14:30«Майя». Мультхикая. 53-54 бөлімдері 14:55«ДЖУНГЛИ КІТАБЫ». САФАРИ. Мультхикая. 16-бөлім 15:05«ӘЙЕЛ БАҚЫТЫ». Ток-шоу. Тікелей эфир 16:10«Келін». Телехикая. 1192-1193-бөлімдері (с субтитрами) 17:00«Келбет» (с субтитрами) 17:30ЖАҢАЛЫҚТАР 17:50«Ас болсын!» 18:35«Арнайы репортаж» 19:05«Жан жылуы» 19:30«Арман асуы». Телехикая. 2-бөлім (с субтитрами) 20:30ЖАҢАЛЫҚТАР 21:05«АЙТУҒА ОҢАЙ...» 21:50ТҰСАУКЕСЕР! «ҚАРА ШАҢЫРАҚ». Телехикая. 63-бөлім (с субтитрами) 22:40ТҰСАУКЕСЕР! «КЕЛІН». Телехикая. 1194, 1195-бөлімдері (с субтитрами) 23:30«ТҮНГІ СТУДИЯДА НҮРЛАН ҚОЯНБАЕВ» 0:00ЖАҢАЛЫҚТАР 0:30«Сыр-сұхбат» 1:00«Шарайна». Телесаяхат 1:30«Келбет» (с субтитрами) 2:00«Түнгі студияда Нұрлан Қоянбаев» 2:30ЖАҢАЛЫҚТАР

СӘРСЕНБІ, 24 ЖЕЛТОҚСАН
7:00«ТАҢШОЛПАН». 10:00«Қара шаңырақ». Телехикая. 63-бөлім (с субтитрами) 11:00«Айтуға оңай...» 11:45«Арман асуы». Телехикая. 2-бөлім (с субтитрами) 12:30ЖАҢАЛЫҚТАР 12:45«Тағдыр» 13:00«Поэзия әлемі» 13:25«Заң және біз» 14:05«Мың түрлі мамандық» 14:35«Майя». Мультхикая. 55-56 бөлімдері 14:55«ДЖУНГЛИ КІТАБЫ». САФАРИ. Мультхикая. 17-бөлім 15:05«ӘЙЕЛ БАҚЫТЫ».

Ток-шоу. Тікелей эфир 16:10«КЕЛІН». Телехикая. 1194-1195-бөлімдері (с субтитрами) 17:00«ҰЛТ МАҚТАНЫШЫ». Деректі фильм 17:30ЖАҢАЛЫҚТАР 17:50«ӨЗЕКЖАРДЫ» 18:10«Ға сырлар үні» 18:40«Шарайна». Телесаяхат 19:10«ҚЫЛМЫС ПЕН ЖАЗА» 19:30«Арман асуы». Телехикая. 3-бөлім (с субтитрами) 20:30ЖАҢАЛЫҚТАР 21:05«АЙТУҒА ОҢАЙ...» 21:50ТҰСАУКЕСЕР! «ҚАРА ШАҢЫРАҚ». Телехикая. 64-бөлім (с субтитрами) 22:40ТҰСАУКЕСЕР! «КЕЛІН». Телехикая. 1196, 1197-бөлімдері (с субтитрами) 23:30«ТҮНГІ СТУДИЯДА НҮРЛАН ҚОЯНБАЕВ» 0:00ЖАҢАЛЫҚТАР 0:30«Өзекжарды» 0:45«Ас болсын!» 1:30«Поэзия әлемі» 2:00«Түнгі студияда Нұрлан Қоянбаев» 2:30ЖАҢАЛЫҚТАР

БЕЙСЕНБІ, 25 ЖЕЛТОҚСАН
7:00«ТАҢШОЛПАН». 10:00«Қара шаңырақ». Телехикая. 64-бөлім (с субтитрами) 11:00«Айтуға оңай...» 11:45«Арман асуы». Телехикая. 3-бөлім (с субтитрами) 12:30ЖАҢАЛЫҚТАР 12:45«Агробизнес». (с субтитрами) 13:05«Сіз не дейсіз?» 13:35«Жан жылуы» 14:00«Ұлт мақтанышы». Деректі фильм 14:25«Майя». Мультхикая. 57-58 бөлімдері 14:55«ДЖУНГЛИ КІТАБЫ». САФАРИ. Мультхикая. 18-бөлім 15:05«ӘЙЕЛ БАҚЫТЫ». Ток-шоу. Тікелей эфир 16:10«Келін». Телехикая. 1196, 1197-бөлімдері (с субтитрами) 17:00«Ұлт мақтанышы». Деректі фильм 17:30ЖАҢАЛЫҚТАР 17:50«Қылмыс пен жаза» 18:10«Мәлім де беймәлім Қазақстан» 18:40«Поэзия әлемі» 19:10«ЖАҢА ҚАЗАҚСТАН - 2050» 19:30«Арман асуы». Телехикая. 4-бөлім (с субтитрами) 20:30ЖАҢАЛЫҚТАР 21:05«АЙТУҒА ОҢАЙ...» 21:50ТҰСАУКЕСЕР! «ҚАРА ШАҢЫРАҚ». Телехикая. 65-бөлім (с субтитрами) 22:40ТҰСАУКЕСЕР! «КЕЛІН». Телехикая. 1198, 1199-бөлімдері (с субтитрами) 23:30«ТҮНГІ СТУДИЯДА НҮРЛАН ҚОЯНБАЕВ» 0:00ЖАҢАЛЫҚТАР 0:35«Қылмыс пен жаза» 0:55«Ұлт мақтанышы». Деректі фильм 1:25«Мәлім де беймәлім Қазақстан» 1:55«Түнгі студияда Нұрлан Қоянбаев» 2:30ЖАҢАЛЫҚТАР

ЖҰМА, 26 ЖЕЛТОҚСАН
7:00«ТАҢШОЛПАН». 10:00«Қара шаңырақ». Телехикая. 65-бөлім (с субтитрами) 11:00«Айтуға оңай...» 11:45«Арман асуы». Телехикая. 4-бөлім (с субтитрами) 12:30ЖАҢАЛЫҚТАР 12:45«МЕНІҢ ҚАЗАҚСТАНЫМ» 13:15«Көкпар» Ұлттық ойын 13:55 «Ұлт мақтанышы». Деректі фильм 14:25«Майя». Мультхикая. 59-60 бөлімдері 14:55«ДЖУНГЛИ КІТАБЫ». САФАРИ. Мультхикая. 19-бөлім 15:05«ӘЙЕЛ БАҚЫТЫ». Ток-шоу. Тікелей эфир 16:10«Келін». Телехикая. 1198, 1199-бөлімдері (с субтитрами) 17:00«ЖАН ЖЫЛУЫ» 17:25«Еңбек түбі - береке» 17:30ЖАҢАЛЫҚТАР 17:50«ӨЗЕКЖАРДЫ» 18:05«Ұлы дала дүбірі». Деректі фильм 18:30«Жаңа Қазақстан - 2050» 18:50«ПАРЛАМЕНТ» 19:10«Иман айнасы» 19:30«Арман асуы». Телехикая. 5-бөлім (с субтитрами) 20:30ЖАҢАЛЫҚТАР 21:05«АЙТУҒА ОҢАЙ...» 21:50«ШЫН ЖҮРЕКТЕН!». Реалити шоу 22:40ТҰСАУКЕСЕР! «КЕЛІН». Телехикая. 1200, 1201-бөлімдері (с субтитрами) 23:30«СІЗ НЕ ДЕЙСІЗ?» 0:00ЖАҢАЛЫҚТАР 0:35Ерболат Тоғұзақов, Орынбек Молдахан, Исабек Әбілмәжінов «Шал» драмасында 2:15«Өзекжарды» 2:30ЖАҢАЛЫҚТАР

СЕНБІ, 27 ЖЕЛТОҚСАН

7:00Қазақстан эстрада жұлдыздарының қатысуымен концерт 8:40 «АГРОБИЗНЕС» (с субтитрами) 9:00 «СЕНБІЛІК ТАҢ». Ақпаратты-сазды бағдарлама 10:05 «ДАУА». (с субтитрами) 10:35«АС БОЛСЫН!» 11:25«Қазақстан дауысы» 13:00«ПОЭЗИЯ ӘЛЕМІ» 13:30«ТЕЛҚОҢЫР» 14:15«Сырғалым». Телехикая. 4-6 бөлімдері (с субтитрами) 16:25 «МӘЛІМ ДЕ БЕЙМӘЛІМ ҚАЗАҚСТАН» 17:00«ЖАРҚЫН БЕЙНЕ» (с субтитрами) 17:30ЖАҢАЛЫҚТАР 17:50«ТАҒДЫР» 18:10Ерболат Тоғұзақов, Орынбек Молдахан, Исабек Әбілмәжінов «Шал» драмасында 20:05«АРНАЙЫ РЕПОРТАЖ» 20:30ЖАҢАЛЫҚТАР 21:00«ҰЛТТЫҚ ШОУ» 22:30«АСЫЛ БЕЙНЕ». ҚР Мемлекеттік сыйлығының иегері, ақын Фариза Оңғарсынованы еске алу кеші 0:30ЖАҢАЛЫҚТАР 1:00Мэтт Дэймон, Робин Уильямс, Бен Аффлек «Данышпан Уилл Хантинг» драмасында 3:10ЖАҢАЛЫҚТАР

ЖЕКСЕНБІ, 28 ЖЕЛТОҚСАН
7:00Қазақстан эстрада жұлдыздарының қатысуымен концерт 8:25«Мәлім де беймәлім Қазақстан» 8:50«Саяхатшы Випо». Мультфильм. 3-бөлім 10:00VI маусым. «Айгөлек». Республикалық балалар байқауы. Финал. 2-концерт 11:20«АҚСАУЫТ» Әскери-патриоттық бағдарлама 11:55«Шарайна». Телесаяхат 12:25«СЫР-СҰХБАТ» 12:55«Ұлттық шоу» 14:15 «Сырғалым». Телехикая. 7-9 бөлімдері (с субтитрами) 16:25«Ғасырлар үні». Деректі фильм 17:00Ақын, қоғамдық-саяси қайраткер, дипломат Олжас Сүлейменов пен кездесу 17:35«Әнім сен едің...». Ш.Қалдаяқовтың шығармашылығына арналған концерт 19:15«Әзіл әлемі» 20:00«АПТА. KZ» 21:00 «ҚАЗАҚСТАН ДАУЫСЫ» 22:45«АЛАҢ» ток-шоуы 23:35 Джуд Лоу, Николь Кидман, Рене Зеллвегер «Суық Тау» мелодрамасында 2:05«КӨКПАР». Ұлттық ойын 2:45«АПТА. KZ»

Хабар
ДҮЙСЕНБІ, 22 желтоқсан
7:05«Әсем әуен». Концерт 8:00«Жаңа күн» 10:00Информационный канал - аналитическая программа «Жеті күн» 11:00«Сәтті сауда» 11:30Мультфильм. «Рождественская история» 13:00Түскі жаңалықтар 13:15Документальная драма. «Семейные мелодрамы» 14:00Телесериал. «Женский доктор - 2» 15:00Дневной выпуск новостей 15:15«Әр үйдің сыры басқа». Деректі драма 16:00«Сәтті сауда» 16:30«Роботым екеуіміз». Мультсериал 16:55«Подари детям жизнь» 17:00Кешкі жаңалықтар 17:10«Көзқарас» 17:35«Ду-думан» 18:00Вечерний выпуск новостей 18:15«Ду-думан» 19:00«ТВ Бинго» 20:00Қорытынды жаңалықтар 20:30«Арнайы хабар» 21:00Итоговый выпуск новостей 21:30Телемост ФИИР 22:00«Сұрбойдақ». Телехикая. 22:30Премьера! Телесериал «Воля небес» 23:30«Жекпе-жек» 0:15 Телесериал. «След» 1:00Қорытынды жаңалықтар 1:30 Итоговый выпуск новостей 2:00«Әр үйдің сыры басқа». Деректі драма

СЕЙСЕНБІ, 23 желтоқсан
7:05«Айтұмар» 8:00 «Новогоднее конфетти».

ТЕЛЕ ДИДАР

Мультфильмы. 8:30«Новогодний столичный бал - 2012» 10:00Таңғы жаңалықтар 10:15Телесериал. «След» 11:00 Утренний выпуск новостей 11:15Документальный фильм «Танцующая планета» 11:45 «Сұрбойдақ». Телехикая 12:15«Сәтті сауда» 12:45Документальный фильм «Нұрлы жол» 13:00Түскі жаңалықтар 13:15Документальная драма. «Семейные мелодрамы» 14:00Телесериал. «Женский доктор - 2» 15:00Дневной выпуск новостей 15:15«Әр үйдің сыры басқа». Деректі драма 15:45«Сәтті сауда» 16:15«Роботым екеуіміз». Мультсериал 16:45«Подари детям жизнь» 17:00Кешкі жаңалықтар 17:15«Көзқарас» 17:45«Экономкласс» 18:00Вечерний выпуск новостей 18:15«Алдар көсе». Телехикая. 19:00«Нүкте». Пікір - талас алаңы 20:00Қорытынды жаңалықтар 20:30«Бюро расследований» 21:00Итоговый выпуск новостей 21:30«Сұрбойдақ». Телехикая 22:00Премьера! Телесериал «Воля небес» 23:00«Арнайы хабар» 23:30Телесериал. «След» 0:30Қорытынды жаңалықтар 1:00Итоговый выпуск новостей 1:30«Әр үйдің сыры басқа». Деректі драма 2:00Жаңалықтар

СӘРСЕНБІ, 24 желтоқсан
7:05«Айтұмар» 8:00 «Новогоднее конфетти». Мультфильмы. 8:30«Ән мен әнші» Жаңажылдық бағдарлама 10:00Таңғы жаңалықтар 10:15Телесериал. «След» 11:00 Утренний выпуск новостей 11:15Документальный фильм «Танцующая планета» 11:45 «Сұрбойдақ». Телехикая 12:15«Сәтті сауда» 12:45Документальный фильм «Нұрлы жол» 13:00Түскі жаңалықтар 13:15Документальная драма. «Семейные мелодрамы» 14:00Телесериал. «Женский доктор - 2» 15:00Дневной выпуск новостей 15:15«Әр үйдің сыры басқа». Деректі драма 15:45«Сәтті сауда» 16:15«Роботым екеуіміз». Мультсериал 16:55«Подари детям жизнь» 17:00Кешкі жаңалықтар 17:15«Көзқарас» 17:45«Бизнес сыры» 18:00Вечерний выпуск новостей 18:15«Алдар көсе». Телехикая 19:00«Біздің үй» 20:00Қорытынды жаңалықтар 20:30Деректі сериал. «Табиғат тартуы» 21:00Итоговый выпуск новостей 21:30«Бажалар». Телехикая 22:00Премьера! Телесериал «Воля небес» 23:00«Нүкте». Пікір - талас алаңы 23:45Концерт «Первый дома» 0:30Қорытынды жаңалықтар 1:00Итоговый выпуск новостей 1:30«Әр үйдің сыры басқа». Деректі драма 2:00Жаңалықтар

БЕЙСЕНБІ, 25 желтоқсан
7:05«Айтұмар» 8:00«Новогоднее конфетти». Мультфильмы. 8:30 «Новогодний столичный бал - 2013» 10:00 Таңғы жаңалықтар 10:15 Телесериал. «След» 11:00 Утренний выпуск новостей 11:15Документальный сериал «Танцующая планета» 11:45«Бажалар». Телехикая 12:15 «Сәтті сауда» 12:45 Документальный фильм «Нұрлы жол» 13:00 Түскі жаңалықтар 13:15 Документальная драма. «Семейные мелодрамы» 14:00Телесериал. «Женский доктор - 2» 15:00Дневной выпуск новостей 15:15«Әр үйдің сыры басқа». Деректі драма 15:45«Сәтті сауда» 16:15«Роботым екеуіміз». Мультсериал 16:45«Подари детям жизнь» 17:00Кешкі жаңалы

қтар 17:15«Көзқарас» 17:45«100 бизнес-историй» 18:00Вечерний выпуск новостей 18:15«Алдар көсе». Телехикая 19:00«Жекпе-жек» 20:00Қорытынды жаңалықтар 20:30«Энергия будущего» 21:00Итоговый выпуск новостей 21:30«Бажалар». Телехикая 22:00Прмьера! Телесериал «Воля небес» 23:00 «Біздің үй» 0:00Телесериал. «След» 1:00Қорытынды жаңалықтар 1:30 Итоговый выпуск новостей 2:00«Әр үйдің сыры басқа». Деректі драма 2:30Жаңалықтар

ЖҰМА, 26 желтоқсан
7:05«Айтұмар» 8:00«Новогоднее конфетти». Мультфильмы. 8:30«Ән мен әнші». Жаңажылдық бағдарлама 10:00Таңғы жаңалықтар 10:15Телесериал. «След» 11:00Утренний выпуск новостей 11:15Документальный сериал «Танцующая планета» 11:45«Бажалар». Телехикая 12:15 «Сәтті сауда» 12:45Документальный фильм «Нұрлы жол» 12:55«Подари детям жизнь» 13:00Түскі жаңалықтар 13:15Документальная драма. «Семейные мелодрамы» 14:00Телесериал. «Женский доктор - 2» 15:00Дневной выпуск новостей 15:15«Әр үйдің сыры басқа». Деректі драма 15:45 «Сәтті сауда» 16:15«Ұлт саулығы» 16:55«Подари детям жизнь» 17:00Кешкі жаңалықтар 17:15«Бармысын, бауырым?» 18:00Вечерний выпуск новостей 18:15«Алдар көсе». Телехикая 19:00«Орталық Хабар» 20:00Қорытынды жаңалықтар 20:30«Одна судьба» 21:00Итоговый выпуск новостей 21:30«Жұлдызды дождь» 23:30Кино. Николас Кейдж, Джон Ловиц, Ричард Б. Шаллв комедии «Пойманный в раю» 1:00Қорытынды жаңалықтар 1:30Итоговый выпуск новостей 2:00«Әр үйдің сыры басқа». Деректі драма 2:30Жаңалықтар

СЕНБІ, 27 желтоқсан
7:05«Алдараспан» әзіл-сықақ театры 8:30«Жабайы футбол жаңалықтары». Мультсериал. 9:00«Бармысын, бауырым?» 9:45«Продвижение» 10:00Спорт без границ» 10:30Мультфильм. «Ученик Санты» 11:45Художественный фильм «Отпуск за свой счет» 14:00 «Орталық Хабар» 14:45«Ойжүйрік» 15:30«Жұлдызды дождь» 17:30Кино для всей семьи. «Сердце Рождества» 19:00 «Кеше ғана» - «Еще вчера» 20:00 «Бенефис-шоу» 21:00 Ақпарат арнасы - «Жеті күн» - Сараптау бағдарламасы 22:00 Мегахит. Сирша Ронан, Макс Айронс, Джейк Эйбел, Дайан Крюгер в фантастической мелодраме «Гостья» 0:00Кино.

ЖЕКСЕНБІ, 28 желтоқсан
7:05«Екі езу» әзіл-сықақ театры 8:30«Айбын» 9:00Ақпарат арнасы - «Жеті күн» Сараптау бағдарламасы 10:00«Ас арқау» 10:30«Спорт әлемі» 11:00Мультфильм. «Нико-2» 12:20Мультсериал. «Эскимоска» 13:00Сказки Братьев Гримм и Ганса Христиана Андерсана «Золушка» 14:00«Бенефис-шоу» 15:00Үнді фильмі «Бобби» 17:45«Ойжүйрік» 18:30Эстрада жұлдыздары мен айтыскерлердің қатысуымен өтетін «Жұлдызды айтыс» атты шоу айтысы 20:00«Ду-думан» 21:00Информационный канал - аналитическая программа «Жеті күн» 22:00Мегахит. комедийной мелодраме «Реальная любовь» 23:45Кино. Роб Лоу, Фрэнсис Конрой «Бір тамаша күн»

БАҒДАРЛАМА

ҒАРЫШ
ДИДАК

РОССИЯ 1

Понедельник, 22 Декабря

08:00 «Утро России». 12:00 «Золотое дно Охотского моря». 12:55 Ток-шоу. «О самом главном». 14:00, 17:00, 20:00, 23:00 Вести. 14:35, 17:30, 20:10, 22:35 Местное время. Вести-Москва. 14:55 Т/с «Тайны следствия». 12+15:55 «Особый случай». 12+17:50 Вести. Дежурная часть. 18:00 Т/с «Сердце звезды». 12+19:00 Т/с «Пока станица спит». 12+20:30 Т/с «По горячим следам». 12+21:30 «Прямой эфир». 12+23:50 «Спокойной ночи, малыши!». 00:00 Т/с «Братья по обмену-2». 12+03:45 «Краснодарский спрут. Коррупция по-советски». 04:50 Т/с «Улицы разбитых фонарей». 16+07:20 «Комната смеха».

Вторник, 23 Декабря

08:00 «Утро России». 12:00, 06:40 «Бэкфайр», «Быютти» и другие. Сто лет дальней авиации. 12:55 Ток-шоу. «О самом главном». 14:00, 17:00, 20:00, 23:00 Вести. 14:35, 17:30, 20:10, 22:35 Местное время. Вести-Москва. 14:55 Т/с «Тайны следствия». 12+15:55 «Особый случай». 12+17:50 Вести. Дежурная часть. 18:00 Т/с «Сердце звезды». 12+19:00 Т/с «Пока станица спит». 12+20:30 Т/с «По горячим следам». 12+21:30 «Прямой эфир». 12+23:50 «Спокойной ночи, малыши!». 00:00 Т/с «Братья по обмену-2». 12+02:50 Д/ф «Своя земля». 04:00 Т/с «Улицы разбитых фонарей». 16+07:25 «Комната смеха».

Среда, 24 Декабря

08:00 «Утро России». 12:00, 06:30 «Диктор Иванович. Солдат телевидения». 12:55 Ток-шоу. «О самом главном». 14:00, 17:00, 20:00, 23:00 Вести. 14:35, 17:30, 20:10, 22:35 Местное время. Вести-Москва. 14:55 Т/с «Тайны следствия». 12+15:55 «Особый случай». 12+17:50 Вести. Дежурная часть. 18:00 Т/с «Сердце звезды». 12+19:00 Т/с «Пока станица спит». 12+20:30 Т/с «По горячим следам». 12+21:30 «Прямой эфир». 12+23:50 «Спокойной ночи, малыши!». 00:00 Т/с «Братья по обмену-2». 12+02:50 Д/ф «Своя земля». 04:00 Т/с «Колье Шарлотты». 07:15 «Комната смеха».

Четверг, 25 Декабря

08:00 «Утро России». 12:00, 05:45 «Трофейная Германия». 12+12:55 Ток-шоу. «О самом главном». 14:00, 17:00, 20:00, 23:00 Вести. 14:35, 17:30, 20:10, 22:35 Местное время. Вести-Москва. 14:55 Т/с «Тайны следствия». 12+15:55 «Особый случай». 12+17:50, 07:45 Вести. Дежурная часть. 18:00 Т/с «Сердце звезды». 12+19:00 Т/с «Пока станица спит». 12+20:30 Т/с «По горячим следам». 12+21:30 «Прямой эфир». 12+23:50 «Спокойной ночи, малыши!». 00:00 Т/с «Братья по обмену-2». 12+01:50 «Вечер с

Владимиром Соловьёвым». 12+03:30 «Сухой». Выбор цели. 04:30 Х/ф «Колье Шарлотты». 06:35 «Комната смеха».

Пятница, 26 Декабря

08:00 «Утро России». 11:55 «Мусульмане». 12:10 «Крымская фабрика грёз». 13:05 Ток-шоу. «О самом главном». 14:00, 17:00, 20:00, 23:00 Вести. 14:35, 17:30, 20:10, 22:35 Местное время. Вести-Москва. 14:55 Т/с «Тайны следствия». 12+15:55 «Особый случай». 12+17:50, 07:25 Вести. Дежурная часть. 18:00 Т/с «Сердце звезды». 12+19:00 Т/с «Пока станица спит». 12+20:30 Т/с «По горячим следам». 12+21:30 «Прямой эфир». 12+00:00 «Специальный корреспондент». 16+02:00 Х/ф «Кровь с молоком». 12+04:00 Х/ф «Слон и москья». 12+05:40 «Горячая десятка». 12+06:40 «Комната смеха». 07:45 Х/ф «Одуванчик». 12+

Суббота, 27 Декабря

09:35 «Сельское утро». 10:05 «Диалоги о животных». 11:00, 14:00, 17:00, 23:00 Вести. 11:10, 14:25, 17:25 Местное время. Вести-Москва. 11:20 «Военная программа». 11:50, 06:40 «Планета собак». 12:25 «Субботник». 13:05 Д/ф «Одна на планете. Исландия. Женский род». 14:35 «Честный детектив». 16+15:05, 17:35 Х/ф «Продается кошка». 12+18:05 «Это смешно». 12+20:55 Х/ф «Свадьбы не будет». 12+23:30 Х/ф «Слабая женщина». 12+03:25 Х/ф «Тариф «Счастливая семья». 12+05:15 Х/ф «Невеста». 12+07:10 «Комната смеха».

Воскресенье, 28 Декабря

08:15 Х/ф «Семь верст до небес». 12+10:20 «Вся Россия». 10:30 «Сам себе режиссер». 11:20 «Смехопанорама». 11:50 «Утренняя почта». 12:30 «Сто к одному». Телеигра. 13:20 Местное время. Вести-Москва. Неделя в городе. 14:00, 17:00 Вести. 14:10 «Кулинарная звезда». 15:10 Х/ф «Свадьба». 12+17:20 Местное время. Вести-Москва. 17:30 «Смеяться разрешается». 19:10 Х/ф «Вопреки всему». 12+23:00 Вести недели. 01:00 «Воскресный вечер». 12+02:50 Х/ф «Пять лет и один день». 12+04:50 Х/ф «Стреляй немедленно!». 12+06:30 Д/ф «Одна на планете. Исландия. Женский род». 07:20 «Комната смеха».

ТВЗ

Понедельник, 22 Декабря

09:00 Мультфильмы СМФ 0+12:30, 13:30, 14:30, 15:30 Д/ф «Затерянные миры» 12+16:30 Д/ф «Городские легенды. Огненный рок Театральной площади» 12+17:00, 17:30 Д/ф «Охотники за привидениями» 16+18:00 «Мистические истории» 16+19:00, 19:30, 20:00 Д/ф «Гадалка» 12+20:30 Т/с «Слепая» 12+21:00, 05:00 «Х-Версии. Другие новости» 12+21:30 Т/с «Пятая стража» 16+22:30, 23:30 Т/с «Грач» 16+00:30, 01:20, 02:15 Т/с «Визитеры» 16+03:15 Х/ф «Во имя справедливости» 16+05:30 Х/ф «Мальчики-налетчики» 16+07:30 Х/ф «Варвара краса - длинная коса» 0+

Вторник, 23 Декабря

09:00, 08:30 Мультфильмы СМФ 0+12:30, 13:30, 22:30, 23:30 Т/с «Грач» 16+14:30, 15:30 Д/ф «ТВ-3 ведет расследование» 12+16:30, 21:00, 05:30 «Х-Версии. Другие

новости» 12+17:00, 17:30 Д/ф «Охотники за привидениями» 16+18:00 «Мистические истории» 16+19:00, 19:30, 20:00 Д/ф «Гадалка» 12+20:30 Т/с «Слепая» 12+21:30 Т/с «Пятая стража» 16+00:30, 01:20, 02:15 Т/с «Визитеры» 16+03:15 Х/ф «Быстрый и мертвый» 12+06:00 Х/ф «Туфли с золотыми пряжками» 0+

Среда, 24 Декабря

09:00 Мультфильмы СМФ 0+12:30, 13:30 Т/с «Грач» 16+14:30, 15:30 Д/ф «ТВ-3 ведет расследование» 12+16:30, 21:00, 05:15 «Х-Версии. Другие новости» 12+17:00, 17:30 Д/ф «Охотники за привидениями» 16+18:00 «Мистические истории» 16+19:00, 19:30, 20:00 Д/ф «Гадалка» 12+20:30 Т/с «Слепая» 12+21:30 Т/с «Пятая стража» 16+22:30, 23:30 Т/с «Грач». 16+00:30, 01:20, 02:15 Т/с «Визитеры» 16+03:15 Х/ф «Божественное рождение» 12+05:45 Х/ф «Декабрьские мальчики» 12+07:45 Х/ф «Малышки и компания» 0+

Четверг, 25 Декабря

09:00 Мультфильмы СМФ 0+12:30, 13:30, 22:30, 23:30 Т/с «Грач» 16+14:30, 15:30 Д/ф «ТВ-3 ведет расследование» 12+16:30, 21:00, 05:15 «Х-Версии. Другие новости» 12+17:00, 17:30 Д/ф «Охотники за привидениями» 16+18:00 «Мистические истории» 16+19:00, 19:30, 20:00 Д/ф «Гадалка» 12+20:30 Т/с «Слепая» 12+21:30 Т/с «Пятая стража» 16+00:30, 01:20, 02:15 Т/с «Визитеры» 16+03:15 Х/ф «Декабрьские мальчики» 12+05:45 Х/ф «Божественное рождение» 12+07:45 Х/ф «Малышки и компания» 0+

Пятница, 26 Декабря

09:00 Мультфильмы СМФ 0+12:30, 13:30 Т/с «Грач» 16+14:30, 15:30 Д/ф «ТВ-3 ведет расследование» 12+16:30 «Х-Версии. Другие новости» 12+17:00, 17:30 Д/ф «Охотники за привидениями» 16+18:00 «Мистические истории» 16+19:00, 19:30, 20:00 Д/ф «Гадалка» 12+20:30 Т/с «Слепая» 12+21:00, 02:45 «Х-Версии. Колдунья мира» 12+22:00 «Человек-невидимка» 12+23:00 Х/ф «Фантом» 16+00:45 Х/ф «Вторжение» 16+03:45 «Европейский покерный тур» 18+04:45 Х/ф «Гремнины» 16+07:00 Х/ф «Гремнины: Скрытая угроза» 16+

Суббота, 27 Декабря

09:00 Мультфильмы СМФ 0+12:30 «Школа доктора Комаровского» 12+13:00 Д/ф «В поисках НЛО» 12+17:00 Т/с «Визитеры» 16+02:00 Х/ф «Фантом» 16+03:45 Х/ф «Проклятые деревни Мидвич» 16+05:45 Х/ф «Не ходите девки замуж» 0+07:15 Х/ф «Вас ожидает гражданка Никанорова» 0+

Воскресенье, 28 Декабря

09:00, 11:15 Мультфильмы СМФ 0+10:45 «Школа доктора Комаровского» 12+11:45, 03:45 Х/ф «Гринч - похититель Рождества» 0+13:45 Х/ф «Гремнины» 16+16:00 Х/ф «Гремнины: Скрытая угроза» 16+18:00 Х/ф «Проклятые деревни Мидвич» 16+20:00 Х/ф «Вторжение» 16+22:00 Х/ф «Охотники за привидениями» 0+00:00 Х/ф «Охотники за привидениями 2» 0+02:00 Х/ф «Битлджус» 12+05:45 Х/ф «Деловые люди» 0+07:30 Х/ф «Ох уж эта Настя!» 0+

2014 ЖЫЛДЫҢ 22-28 ЖЕЛТОҚСАНЫ АРАСЫНДАҒЫ
АЛДАҒЫ АПТАҒА АРНАЛҒАН АСТРОБОЛЖАМ

Токты. 21.03-20.04. Бұл мерзімде Токтылардың тіршілік әлеуеті әлсірейді, баяғы серіктестер уағдаластықтарды, өзіне алған міндеттемелердің орындалуын талап етеді, бұл белгіңіздегі адамдардың жоспарлары мен ұсыныстарына қайшы келуі мүмкін. Бұл уақытқа маңызды кездесулерді, мәжілісті немесе келіссөздерді жоспарламаған жөн. Өйткені жаңа жылғы мерекелер жақындап қана қоймай, сондай-ақ шаруада күтпеген қиындықтардың пайда болу қатері орын алады.

Торпак. 21.04-21.05. Басталатын апта ұжымдық шығармашылық жобаларға, корпоративтік мерекелерге, таныстырылымдарды өткізуге жарамды. Айдың соңында отбасылық жанжалдардың шығу, көңіл калу ықтималы жоғары, сонымен бірге техниканың сынуы, майда апаттардың орын алуы мүмкін. Бұдан басқа, аса ықпалды әрі жасы үлкен адамдармен жанжалдардың шығатынын да ескеру керек.

Егіздер. 22.05-21.06. Бұл мерзімде баяғы қателер ашылып қалады, сонымен бірге аурудан немесе шаруадағы сәтсіздіктен үлкен үміт артылған кездесулер, сапарлар шегеріледі. Осы кезеңде іс сәл саябырсыды, сондай-ақ жаңа тәжірибені ойлегінен өткізіп, ақпарат аласыз. Бұл аптада өз серіктестеріңізге, моралдық қаржылық қолдауға тәуелдірек боласыз.

Шаян. 22.06-22.07. Шаяндар өздеріне үлкен шығындарға батуға мүмкіндік бермейді, қолынан келме, себебі бұл ысыраптардың, бүліністердің кезеңі. Сонымен бірге серіктестермен, жақын адамдармен қатынас ауырлайды. Қатынаста бақталастық рухы, қайтпаушылық, өзімшілдік пайда бола алады. Шаяндарға қатынасты сақтау үшін даналық пен шыдамдылық керек.

Арыстан 23.07-23.08. Бұл кезеңде сүйіктілермен қатынастар аса тұрақсыз болып, Арыстандардың көңіліне қарай өзгере алады, сондықтан іш пысуға мүмкіндік бермейтін құлдырау мен жоғарылау орын алуы мүмкін. Арыстандар өздерін жақсы көретін немесе сенетін адамдарына қатысты көңілінің қалуын бастан өткізе алады.

Бикеш. 24.08-23.09. Бикештер үшін онша тәуір мерзім емес, олар қаржылық дағдарысқа тап болуға тәуекел етеді, ақша төлемей, төлемді кейінге сырғытып, серіктестерді жолынан тайдырып, сонымен бірге ұрлыққа, ысырапқа ұрындырмас үшін аса ықыласты болуыңыз керек Бірақ мезет қарбалас сәттер пайда болады.

Таразы. 24.09-23.10. Өз үйіңіздегі шаруамен, жақын адамдарыңыздың мәселелерімен шұғылдануыңызға тура келеді. Ажырасу, үй шаруасында түбегейлі өзгерістерді жасау ықтималы жоғары. Таразыларға жағдайды тұрақтандыру үшін міндеттерді өз мойнына алуына, тура келеді. Бұл ретте серіктестердің шын тілектеріне құлақ түру, бос қиял мен үмітке еріксіз көңбеу маңызды.

Сарышаян. 24.10-22.11. Осы аптада жағдай өзгереді. Сарышаяндарға дегеніне жету қиынға соғады, сатқындыққа, сырттан қастандыққа ұрынасыз. Бұл уақытта заттарды сатып алу қаржы салу, шығындалу Сарышаяндар үшін сәтсіз әрі керексіз бола алады немесе қосымша мәселелер тудырады. Көбіңізге заңгерлер немесе құзырлы адамдардың көмегіне жүгінуіңізге тура келеді.

Мерген. 23.11-21.12. Көптеген Мергендерде сыртқы әсерлерге, барынша ықпал етуге, сіңірген еңбектерімен мақтануға талпыну, сонымен бірге артық шығындарға және көңіл көтеруге әуестік пайда болады, сондықтан сәтті мүмкіндіктерді және күшті қарбалас істерге жұмсауға тәуекел етесіз. Мергендер жасампаздық ісінен гөрі босаңсуға, қаржылық шығындарға көбірек ден қояды.

Тауешкі. 22.12-20.01. Тауешкілер бұл кезеңде аса табысты түрде әрекеттене алады. Ауаңыз жаңа сападағы қуатпен толығады, болып жатқан оқиғаларға көзқарасыңыз өзгереді, жақсыны көріп, болашаққа әр түрлі батыл жоспарларды құрасыз. Көбіңіз қатынастар мен жағдайларыңызды өз қарауыңызша орнатасыздар, сондықтан айналаңыздағылар жөн-жобаларыңызға сүйсіне еритін болады.

Сукұйғыш. 21.01-19.02. Осы мерзімде ғарыш саулесінің үйлесімсіз әсері белгіңіздегі адамдардың эмоционалдық тұрақтылығына, көңіл-күйіне және іскер серіктестердің ғана емес, жанұя мүшелері немесе ғашықтардың арақатынастарына да теріс ықпалын тигізеді.

Балық. 20.02-20.03. Осы аптада жағдай өзгереді, әріптестермен қатынаста қаржы қайшылықтар туындайды, сонымен бірге шарттық келісімдердің қайта қаралуын, қысқарту, ауыс-түйіс жүргізілетінін естен шығармау керек, сондықтан бұл Балықтардың өздерін, ұжымын қобалжытады, шаруада сәл тоқырау байқалады. Осы кезеңде жекелей сенімдірек әрекеттенесіз.

МЕН ЕЛБАСЫҒА КӘМІЛ СЕНЕМІН!

1991 жылы 16 желтоқсанда ата-бабаларымыз ғасырлар бойы армандаған тәуелсіздікке қол жеткіздік. Біздің ержүрек бабаларымыз жоңғар басқыншыларымен екі ғасырдан артық соғысты. Біз 250 жыл Ресей империясының боданы (колониясы) болдық. Қазақтың соңғы ханы Кенесары Ресей империясымен жалғыз өзі он жыл соғысты. Кенесары хан Ақмола бекінісін алды, өкінішке орай басқа сұлтандар Кенесары ханды қолдамады. Алайда Кенесары хан он жыл бойы Ресей империясының зәресін ұшырды. Елбасымыздың тікелей тапсыруымен 2001 жылы 11 мамырда Астана қаласында, Есіл өзенінің жағасында Кенесары ханға ескерткіш

орнатылды (ескерткіштің тұрған орнын Елбасымыздың өзі таңдаған).

Біз 70 жыл Кеңес үкіметінің құрамында болдық. 1991 жылы Қазақстан тәуелсіздік алған кезде Елбасымыз экономикалық қиыншылықтарға қарамай “Нұрлы Көш” бағдарламасын қабылдады.

“Нұрлы Көш” бағдарламасы бойынша алыс-жақын шетелдерден бір миллиондай қазақ ата жұртқа оралды. Биыл Тәуелсіздігімізге 23 жыл толды. Бұл – тарих үшін қас қағымдай сәт. Кеңес дәуірі кезінде Қазақстан шикізат өндіретін (база) республика еді. Тәуелсіздік жылдарында экономикасы қарқында дамыған, тауар өндіретін әлемнің дамыған 50 мемлекетінің қатарына қосылды. Ендігі мәселе әлемнің дамыған 30 мемлекетінің қатарына қосылу. Президентіміз Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың алысты болжай алатын сындырлы саясатының арқасында Қазақстанды бүкіл дүниежүзі таныды. Тәуелсіз еліміздің әрбір жетістігі мен жеңісі тұңғыш Президентіміз Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың атымен тығыз байланысты. Елбасымыздың көрегендігінің арқасында 130 ұлт өкілі тату-тәтті өмір сүруде. 2015 жылы Қазақстан халықтарының ассамблеясының жылы болып белгіленді. 2017 жылы Елімізде “Экспо” көрмесі өтеді. Елбасымыздың перзентіндей болған Астана қаласы да күнен-күнге көркеюде. Мен Елбасымыздың барлық жоспарларының орындалатынына кәміл сенемін.

Б.ТӘЛПҰЛЫ, Жезкент кенті

ЖАС ПОЛИЦЕЙЛЕР АНТ ҚАБЫЛДАДЫ

Қазақстан Республикасының тәуелсіздік күніне орай ауданымызда ШҚО мемлекеттік күзет басқармасы Бородулиха және Шемонайха ауданындағы полиция взводына жаңадан келген жас қызметкерлердің салтанатты түрде ант қабылдау рәсімі өтті. Салтанатты шараның ашылуында сөз алған Аудандық ішкі істер бөлімінің бастығы полиция полковнигі Р.Рамазанов, АІБ кадрлар бөлімінің аға инспекторы С.Жамантаев жас полиция қызметкерлерін құттықтап, халыққа мінсіз қызмет ететіндіктеріне сенім білдірді. Осы салтанатты іс-шарада қатардағы Қ.Аниров, Н.Нұртуғанұлы, Т.Абулхасенов, кіші сержант Б.Базарбеков және Р.Құрманбаев отан алдында адал қызмет етуге салтанатты түрде ант қабылдады.

Мемлекетіміздің әрбір азаматы өзінің еліне, жеріне деген сенімділігін, сүйіспеншілігін патриоттық сезіммен қабылдаса, Қазақстан Республикасына ішкі істер органдарына қызметке жаңадан қабылданған жас полиция қызметкерлері өздерінің қызметіне деген патриоттық сезім бастамасын ант қабылдаудан бастайды. Ант қабылдау - әрбір полиция қызметкері үшін толғандыратын, салтанатты шара. Осы сәттен бастап ПО - ның жас қызметкері Отанының шынайы қорғаушысы, заң мен тәртіпті сақтаушы болып танылады.

Желтоқсанның он алтысы күні барлық Қазақстандық тәуелсіздік күні мерекесін атап өтеді. Мемлекет басшысы құқық қорғау саласында көптеген жаңашылдыққа бастамашы болды. Тәуелсіздік жылдарында тәуелсіз сот билігі мен заманауи құқық қорғау жүйесі қалыптасты. Егемен еліміздің тыныштығы мен қауіпсіздігін қамтамасыз етуде жасап жатқан еңбектеріңізге толағай табыс, отбасыларыңызға береке-бірлік тілеймін, – деді ШҚО мемлекеттік күзет басқармасы Бородулиха және Шемонайха ауданындағы полиция взводының командирі Б.Үкіжанов.

Шара соңы салтанатты маршқа ұласты

Ә.СҰЛТАНОВ

Алаш қайраткерлерінің тіл туралы қанатты сөздері

Жақсы ақынның тілі – бал. (Шәкәрім)
Тіл – бұлбұл, сөз бұлақ. (Шәкәрім)
Елдің тұрмысын, тілін, мінезін білмеген кісі көш басын да алып жүре алмайды. (Ө.Бөкейхан)
Мақаланы қалам өзі тілегенде жазса – сөз кестелі болады. (Ө.Бөкейхан)
Оқу құралының ең ұлығы – бала оқытатұғын кітап. (А.Байтұрсынұлы)
Өз тілімен сөйлескен, өз тілімен жазған жұрттың ұлттығы еш уақытта адамы құрымай жоғалмайды. Ұлттың сақталуына да, жоғалуына да себеп болатын нәрсенің ең қуаттысы – тілі. Сөзі жоғалған жұрттың өзі де жоғалады. Өз ұлтына басқа жұртты қосамын дегендер әуелі сол жұрттың тілін аздыруға тырысады. (А.Байтұрсынұлы)
Орысша оқығандар орыс сөзінің жүйесіне дағдыланып үйренген, ноғайша оқығандар ноғай сөзінің жүйесіне дағдыланып үйренген. Қазақ сөздерін алып, орыс я ноғай жүйесімен тізсе, әрине, ол нағыз қазақша болып шықпайды. Сондай кемшілік болмас үшін әр жұрт баласын әуелінде өз тілінде оқытып, өз тілінде жазу-сызу үйретіп, өз тілінің жүйесін білдіріп, жолын танытып, балалар әбден дағдыланғаннан кейін басқаша оқыта бастайды. Біз де тіліміз бұзылмай сақталуын тілсек, өзгелерше әуелі ана тілімізбен оқытып, сонан соң басқаша оқытуға тиіспіз. (А.Байтұрсынұлы)
Сөйлегенде сөздің жүйесін, қисынын келтіріп сөйлеу қандай керек болса, жазғанда да сөздің кестесін келтіріп жазу сондай керек.
Тілдің міндеті – ақылдың аңдауын аңдағанынша, қиялдың меңзеуін меңзегенінше, көңілдің түйін түйгенінше айтуға жарау. (А.Байтұрсынұлы)
Сырттан бірен-саран жат сөздер келсе, оны жаншып кеміріп, өз тілінің қалпына түсіріп алған – қазақ. Жат жұрттың шалығы тимесе, кәсіби, ғұрпы өзгерілмесе, жалғыз тіл өзгерілді деп айтуға тіпті жол жоқ. Қазақтың тілі өзгерген тіл деп айтуға жол жоқ болса, емлесін де қисық деп айтуға жол жоқ: қазақта тілінің табиғатына хилаф келетін емле жоқ. Еділден бастап Ертіске дейін, Оралдан бастап Ауғанға шейін қазақта тіл де бір, емле де бір. (А.Байтұрсынұлы)

XX ғасырға шейін түріктің тілін аздырмай асыл қалпында алып келген, тіл тұрасындағы абырой мен алғыс қазаққа тиісті. (А.Байтұрсынұлы)
Әліп-би деген – тілдің негізгі дыбыстарына арналған танбалардың жұмағы. Негұрлым тіл дыбыстарына мол жетсе, арнаған дыбысқа дәл келсе, оқуға, жазуға жеңіл болса, үйретуге оңай болса, заманындағы өнер құралдарына орнатуға қолайлы болса, соғұрлым әліп-би жақсы болмақшы. (А.Байтұрсынұлы)
Қазақ әлдеқашан тілінде қандай дыбыстар бар екенін айырған, әр дыбысқа белгілеп таңба арнаған. Оқуымызға онымыз жақсы, жазуымызға тағы жақсы, үйрету жағынан орыстікінен, немістікінен, француздікінен, ағылшындыкінен оңай, оңтайлы. (А.Байтұрсынұлы)
Тіл білімі ереже жаттату түрде үйретілмей, сөздің тұлға, мағына, қисын жағын тану түрде үйрету керек. Сөздің тұлға, мағына жағын тануға керекті жок нәрселер тіл білімінің сабағына кірмеске тиіс. (А.Байтұрсынұлы)
Жақсы әліпби тілге шақ болу керек. Өлшенбей тігілген о жер бұ жер бойға жуыспай, қолбырап, солбырап, тұрған кең киім сияқты артық әріптері көп әліпби де қолайсыз; Бойынды қысып, тәніңді құрыстырып тырыстырып тұрған тар киім сияқты әрпі кем әліпби қолайсыз болады. (А.Байтұрсынұлы)
Сөздің ең ұлысы – тарих! (А.Байтұрсынұлы)
Көркем сөз – көңіл тілі, жалаң сөз зейін тілі. (А.Байтұрсынұлы)
Бір халықтың өз тілінде білім өнері болмаса, ол халықтың тілі бұзылып өзгерді хәм көршілес күшті халықтың тілімен әсірелеп...соған қол болады, оның ішінде жаңалықтар көбейеді. Ол кішкене ұлттарды жаңартып, жандандырылмаған ескі тілі өзінің барлық маңызын жояды хәм жылдам ұмытылады. (Ғ.Қараш)
Тіл болмаса, ұлт та болмайды. Яғни ол ұлт бүтіндей өлген, жоғалған ұлт болады. (Ғ.Қараш)
Ең әуелі ана тілі қажет. Егер ана тілін білмесең, онда сен ол ұлттың баласы емессің. Ана тілін білмей тұрып, ұлт білімін ала алмайсың. Ұлт білімі болмаса, онда әдебиеттің болмайтындығы өзі-ақ белгілі. Әдебиеті жок ұлттың, өнері де өршімейді. (Ғ.Қараш)
Тіл сақтауға мүмкін болғанда, тіл сақталуға тиіс.

Біз тілімізді қанша сақтасақ, ұлтымызды да сонша сақтаған боламыз. (Ғ.Қараш)

Ұмытпаңыз. Өзімізді басқа ұқсас халықтан айыратын белгіміз болған ана тілімізді білсек қана осы мақсаттарға жетпекпіз. (Ғ.Қараш)

Тіл ешбір уақытта өзге нәрселерге бас имеске тиіс. Біз оны бегірек те сүюге хәм түрлі жұқпалы шет тілдерден сақтауға борыштымыз. Тіл айна, оның ішіне бүтін халықтың тұрмысы түсіп тұрады. (Ғ.Қараш)

Ана тілін жақсы біліп тұрып, бөтенше жақсы сөйлесең, бұл – сүйініш; ана тілін білмей тұрып, бөтенше сөйлесең, бұл – күйініш. Өз тілін білмей тұрып жат тілге еліктей беруі қор қате. Бұл оқығандардың хәм оқушылардың есінен шықпауы керек. (Х.Досмұхамедұлы)

Қазақ тілі – бай, таза іргелі жұрт тілі деп бәріміз де айтамыз... Бірақ құр бай, таза деумен тіліміз өздігінен сақталып, әдебиетіміз өрбіп кете ала ма? Қай жұрттың тілі болса да ту басында біздікі секілді таза да, бай болған. Бірақ олар көрші жұрттардың сөзі қосыла-қосыла, жүре бұзылған. Біздің қазақ тілі бұрын ылғалсыз таза болса да, бұл кезде басқа жұрттармен араласа бастадық, басқа жұрттардың оқуын оқыдық... Бір жағы Бұхар, бір жағы Мекке, Медине, Стамбұлдардан да оқып қайтқандарымыз бар. Солардың бәрі елге ноғайшылап, арабшылап, сартшылап қайтып жүр. Бұлардың сөйлеген сөзінде, жазған хатында шет жұрттардың тілі аңқып тұр... Қазақ тілін сақтаймыз, балаларымызды қазақша болсын дегенде бұлардың бәрінің негізі «Тіл – құралы» екенін ұмытпасқа керек. (М.Дулатов)

Тіл – тек адамға ғана тән, аса құдіретті құрал. Сондықтан тілді қадірлеудің, әрбір сөздің мағынасын, мәнін ұғып, оны орынды пайдалана білудің мәні зор. (М.Шоқай)

Көне сөздің бәріне күмәнді қарауға болмайды. Тіл – халықтың перзенті, ол адамзаттың тарихымен тығыз байланысты. Заманның талаптарына сәйкес әр уақытта жаңа сөздер пайдаланудан шығып қалып отырады. Сонымен қатар өзінің бастапқы мағынасын өзгертіп, жаңа мағынаға ие болатын сөздер де кездеседі. Бұл – барлық тіл ағаулыға тән құбылыс. (М.Шоқай)

Ана тілін меңгеру – сөздерді жаттау, олардың жүйесін, өзгеру заңдарын білу ғана емес, тіл үйренумен бірге бала тілдің сансыз көп ұғымдарын, ойларын, сезімдерін, сұлу үлгілерін, ойлау жүйесін, ой фәлсәфесін де меңгереді. (Ж.Аймауытұлы)

Қазақ тілінде артықша ымыра бар: Қазақ тілін басқа түркі тілімен салыстырып тексерсек: Қазақ тілі жат тілдердің ықпалынан аман сақталып, еркінше өсіп алға кеткенін көреміз. (Е.Омарұлы)

Тілдің заңына келмейтін жат сөздер көбейіп кетсе, тіл бұзылады, - тілдің негізгі қасиеттері, тұрлаулы заңдары бұзылады. (Е.Омарұлы)

Тіл – мәдени өркендеудің басты факторы. Тіл жоқ жерде халық, біріншіден, ұлттық бет-бейнесінен айырылып қалады, екіншіден, рухани, мәдени тозғындауға ұшырайды. Тілсіз, сөзсіз, ақыл мен ойды қозғай алмайсың. Ал ой-санасыз сөз жоқ. Яғни, сөйлей білмесе, адамның хайуаннан айырмасы аз. (Т.Шонаұлы)

«Алаштың тілдік мұрасы» деген кітаптан алынды.

Бородулиха аудандық сотының баспасөз қызметі

«Аудан тынысы» - «Пульс района» ЖШС басқарушы органы «ШҚО Бородулиха аудандық ішкі саясат бөлімі» ММ болып табылады	Директор-бас редактор Екатерина БОЙЧЕНКО	Газет аптасына 2 рет шығады. Жарияланған материалдардағы деректердің дәлдігі үшін автор жауап береді. Басылған материалдардағы пікір редакцияныкімен сәйкес келмеуі мүмкін. Хаттар мен қолжазбалар қайтарылмайды. Жарнама мен хабарламаның дәлдігі үшін редакция жауап бермейді.	
Газет ҚР мәдениет және ақпарат министрлігінде тіркеліп, аудандық «Аудан тынысы» - «Пульс района» газеттерінің тіркеу туралы N 12375-Г куәлігі (05.03.2012) берілген	Директор-бас редактордың орынбасары, Мейрамгүл АТАЕВА E-mail: borodulihapuls@mail.ru	Редакцияның мекен-жайы: 070400, ШҚО Бородулиха ауылы, Тәуелсіздік к. N 69 Тел/факс 8(72351) 2 16 60 ТАП: 4083 Таралымы 2887 оның ішінде «Аудан тынысы» 593	Газет “Шығыс-Ақпарат” ЖШС - нің баспаханасында басылады. Өскемен қ., Космическая 6/3 Көлемі 2 баспа табақ